

ΑΡΧΕΙΟ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΒΑΛΛΑΩΡΙΤΗ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

Επιμέλεια

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΒΑΡΔΑ - ΣΟΦΙΑ ΜΠΟΡΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

ΑΘΗΝΑ 1999

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΥ

Διάγραμμα αρχείου οικογένειας Βαλαωρίτη.....σελ.	3
Τίτλοι φακέλων αρχείων μελών της οικογένειας.....σελ.	4
Εισαγωγή.....σελ.	7
Αρχείο Αριστοτέλη Ιωαν. Βαλαωρίτη	
Βιογραφικό σημείωμα.....σελ.	10
Περιεχόμενα φακέλων.....σελ.	11
Αρχείο Ελοΐσίας Αριστοτ. Βαλαωρίτη	
Περιεχόμενα φακέλων.....σελ.	34
Αρχείο Αιμίλιου Αριστοτ. Βαλαωρίτη	
Βιογραφικό σημείωμα.....σελ.	36
Περιεχόμενα φακέλων.....σελ.	36
Αρχείο Ιωάννη Αριστοτ. Βαλαωρίτη	
Βιογραφικό σημείωμα.....σελ.	38
Περιεχόμενα φακέλων.....σελ.	38
Αρχείο Ζωής Ιωαν. Βαλαωρίτη	
Περιεχόμενα φακέλων.....σελ.	50
Αρχείο Αριστοτέλη Ιωαν. Βαλαωρίτη	
Βιογραφικό σημείωμα.....σελ.	51
Περιεχόμενα φακέλων.....σελ.	51
Αρχείο Σπυρίδωνος Ευστ. Βαλαωρίτη	
Βιογραφικό σημείωμα.....σελ.	53
Περιεχόμενα φακέλων.....σελ.	53
Αρχείο Αιμίλιου Κ. Τυπάλδου	
Βιογραφικό σημείωμα.....σελ.	55
Περιεχόμενα φακέλων.....σελ.	55
Παράρτημα 1	
Αποδελτίωση βιβλίων αντιγραφής επιστολών Ιωάννη Βαλαωρίτη από την Ελένη Γαρδίκια Κατσι- αδάκη.	
Παράρτημα 2	
Αναλυτική καταγραφή λυτών κτηματικών, οικονομικών και δικαστικών εγγράφων από τον Αγα- μέμονα Τσελίκα.	

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΙΩΑΝ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ (1824-1879)

ΕΛΟΪΣΙΑ ΑΡΙΣΤΟΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (1831-1901) - το γένος Τυπάλδου Πρετεντέρη

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ (1857-1882) - γιος του ποιητή

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ (1855-1914) - γιος του ποιητή

ΖΩΗ ΙΩΑΝ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (1868-1928) - το γένος Μουρούζη

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΙΩΑΝ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ (1892- 1960) - εγγονός του ποιητή

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΕΥΣΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ (1820-1887) - πρώτος εξάδελφος του ποιητή

ΑΙΜΙΛΙΟΣ Κ. ΤΥΠΑΛΛΟΣ ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗΣ (1798-1878) - πεθερός του ποιητή

ΤΙΤΛΟΙ ΦΑΚΕΛΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΑΡΧΕΙΟ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΙΩΑΝ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (Φάκελοι 1-5)

Φάκελος 1 Λογοτεχνικό έργο - Πολιτική δραστηριότητα - Προσωπικά (1837-1879)

Φάκελος 2 Εθνική δράση (1866-1880)

Φάκελος 3 Αλληλογραφία (1842-1883)

Φάκελος 4 Εφημερίδες, ελληνικές (1858-1908)

Φάκελος 5 Εφημερίδες, ελληνικές και ξενόγλωσσες - Αποκόμματα (1859-1967)

ΑΡΧΕΙΟ ΕΛΟΪΣΙΑΣ ΑΡΙΣΤΟΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (Φάκελοι 6-8)

Φάκελος 6 Οικογενειακή αλληλογραφία (1851-1879)

Φάκελος 7 Οικογενειακή αλληλογραφία (1869-1882)

Φάκελος 8 Οικογενειακή και φιλική αλληλογραφία (1862-1900)

ΑΡΧΕΙΟ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (Φάκελος 9)

Φάκελος 9 Αλληλογραφία - Μελέτες - Προσωπικά (1857-1883)

ΑΡΧΕΙΟ ΙΩΑΝΝΗ ΑΡΙΣΤΟΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (Φάκελοι 10-40)

I. ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Φάκελος 10 Οικογενειακή αλληλογραφία (1864-1910)

Φάκελος 11 Οικογενειακή αλληλογραφία (1890-1914)

Φάκελος 12 Οικογενειακή αλληλογραφία (1892-1915)

Φάκελος 13 Αλληλογραφία (1879-1907)

Φάκελος 14 Αλληλογραφία (1873-1914)

II. ΒΙΒΛΙΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ (COPIES DE LETTRES)

Φάκελος 15 Βιβλία αντιγραφής επιστολών αρ. 1 - 5 (1882-1894)

Φάκελος 16 Βιβλία αντιγραφής επιστολών αρ. 6 - 9 (1894-1909)

Φάκελος 17 Βιβλία αντιγραφής επιστολών αρ. 10 - 12 (1907-1912)

Φάκελος 18 Βιβλία αντιγραφής επιστολών αρ. 13 - 15 (1910-1914)

III. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Φάκελος 19 Υποδιοικητής και διοικητής Εθνικής Τραπέζης Ελλάδος (1895-1914)

Φάκελος 20 Νομικές μελέτες I. Βαλαωρίτη

Φάκελοι 21-23 Οικονομικές μελέτες I. Βαλαωρίτη

Φάκελος 24 Προσωπικά (1867-1920)

Φάκελοι 25-26 Θάνατος I. Βαλαωρίτη (1914)

IV. ΚΤΗΜΑΤΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ, ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ

Φάκελος 27 Περιουσιακά - Δικαστικά

Φάκελος 28 Κτηματικά και οικονομικά κατάστιχα

Φάκελος 29 Κτηματικά και οικονομικά κατάστιχα

Φάκελος 30 Κτηματικά και οικονομικά κατάστιχα

Κουτί 31 Δικόγραφα, αποδείξεις, κτηματικά (1678-1808)

Κουτί 32 Δικόγραφα, αποδείξεις, κτηματικά (1811-1829)

Κουτί 33 Δικόγραφα, αποδείξεις, κτηματικά (1830-1849)

Κουτί 34 Δικόγραφα, αποδείξεις, κτηματικά, σύμμεικτα (1850-1874)

Κουτί 35 Δικόγραφα, αποδείξεις, σύμμεικτα (1875-1886)

Κουτί 36 Σύμμεικτα (1887-1899)

Κουτί 37 Σύμμεικτα (1900-1928)

Κουτί 38 Χρεώστες και καλλιεργητές κτημάτων (1860-1888)

Κουτί 39 Κτηματικές υποθέσεις (1860-1888)

Κουτί 40 Διάφορες δικογραφίες (1878-1880)

ΑΡΧΕΙΟ ΖΩΗΣ ΙΩΑΝ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (Φάκελοι 41-43)

Φάκελος 41 Αλληλογραφία (1890-1927)

Φάκελος 42 Κληρονομικά - Δικαστικά οικογένειας Μουρούζη

Φάκελος 43 Θάνατος Ζωής Ι. Βαλαωρίτη (1928)

ΑΡΧΕΙΟ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΙΩΑΝ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (ΕΓΓΟΝΟΥ) (Φάκελος 44)

Φάκελος 44 Εκδηλώσεις για τον ποιητή Βαλαωρίτη - Προσωπικά (1912-1979)

ΑΡΧΕΙΟ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΕΥΣΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (Φάκελος 45)

Φάκελος 45 Πολιτικά - Οικογενειακά (1803-1877)

ΑΡΧΕΙΟ ΑΙΜΙΛΙΟΥ Κ. ΤΥΠΑΛΔΟΥ (Φάκελοι 46-47)

Φάκελος 46 Αλληλογραφία (1809-1877)

Φάκελος 47 Χειρόγραφα - Διπλώματα - Βιβλιοθήκη Τυπάλδου (1825-1878)

Φάκελος 48 Φωτογραφίες οικογενειών Βαλαωρίτη, Μουρούζη, Τυπάλδου

Εισαγωγή

Το σημαντικό από πλευράς όγκου και σπουδαιότητας αρχείο της οικογένειας Βαλαωρίτη, αποτελείται από τα επί μέρους προσωπικά αρχεία αρκετών μελών της οικογένειας. Περιλαμβάνονται: το αρχείο του ποιητή Αριστοτέλη Ι. Βαλαωρίτη, το αρχείο της συζύγου του Ελοΐσίας, το γένος Τυπάλδου, τα αρχεία των γιων τους Αιμίλιου και Ιωάννη Βαλαωρίτη, το αρχείο της συζύγου του Ιωάννη, Ζωής, το γένος Μουρούζη, μέρος του αρχείου του πρωτότοκου γιου τους Αριστοτέλη Ιωαν. Βαλαωρίτη, εγγονού του ποιητή. Επίσης, στο οικογενειακό αρχείο περιλαμβάνονται μέρος του αρχείου του Σπυρίδωνος Ευστ. Βαλαωρίτη, πρώτου εξαδέλφου του ποιητή, και μέρος του αρχείου του Αιμίλιου Κ. Τυπάλδου, πατέρα της Ελοΐσίας και πεθερού του Αριστοτέλη Ι. Βαλαωρίτη.⁰

Το αρχείο της οικογένειας Βαλαωρίτη περιήλθε στην κυριότητα του Ε.Λ.Ι.Α. το 1981. Μέχρι τότε ήταν στην κατοχή της Ελένης Α. Καραπαναγιώτη, κόρης του Αριστοτέλη Ιωαν. Βαλαωρίτη και δισέγγονης του ποιητή.

Το σύνολο του αρχείου φυλάσσεται σήμερα σε σαράντα επτά (47) αρχειακούς φακέλους / κουτιά με συνεχόμενη αρίθμηση. Άλλωστε, η φύλαξή του στους ειδικούς αντιόξινους αρχειακούς φακέλους / κουτιά, που απέκτησε πρόσφατα το Ε.Λ.Ι.Α. στο πλαίσιο του προγράμματος επανεγκιβωτισμού των αρχείων του, στάθηκε η αφορμή για τον έλεγχο και την εκ νέου επεξεργασία ορισμένων τμημάτων του αρχείου. Η αλλαγή των αποθηκευτικών μέσων (φάκελοι / κουτιά, υποφάκελοι, λευκά δίφυλλα) για το αρχειακό υλικό, προϋποθέτει πρακτικά τη φυσική επανεξέτασή του, και μας οδήγησε στην ανάγκη επαναπροσδιορισμού της δομής του αρχείου και αναταξινόμησης, κυρίως της αλληλογραφίας. Βασιστήκαμε στις ήδη υπάρχουσες καταγραφές ορισμένων τμημάτων του οικογενειακού αρχείου, που είχαν γίνει παλαιότερα από ορισμένους συνεργάτες του Ε.Λ.Ι.Α., τις οποίες είτε εντάξαμε ολόκληρες στο σημερινό ευρετήριο του αρχείου, είτε χρησιμοποιήσαμε ως οδηγούς για τον έλεγχο και την ταξινόμηση του αρχειακού υλικού. Ως εκ τούτου η περιγραφή των περιεχομένων του αρχειακού υλικού που παρουσιάζεται σ' αυτό το ευρετήριο δεν είναι "ισοδύναμη" για όλα τα πρόσωπα του αρχείου, με την έννοια ότι δεν καλύπτει πάντοτε με την ίδια έκταση και λεπτομέρεια τις κατηγορίες του υλικού των επί μέρους υποαρχείων. Άλλωστε η αρχική μας πρόθεση ήταν απλώς να αλλάξουμε τα αποθηκευτικά μέσα για τη φύλαξή του, χωρίς να γνωρίζουμε απόλυτα τί μας επεφύλασσε μία τέτοια ενέργεια.

Η αναταξινόμηση που επιχειρήσαμε αφορούσε κυρίως την οικογενειακή αλληλογραφία, η οποία είχε ταξινομηθεί σχεδόν ολόκληρη σε μία ενότητα του αρχείου του Ιωάννη Βαλαωρίτη, με αποτέλεσμα να μην είναι ευδιάκριτα τα πρόσωπα - μέλη της οικογένειας στα οποία απευθύνονταν οι επιστολές και ήσαν οι δημιουργοί των επί μέρους αρχείων. Εφόσον η προηγούμενη ταξινόμηση δεν ανταποκρινόταν σε κάποια αρχική τάξη του υλικού, ακολουθήσαμε μια πιο ορθολογική μέθοδο ταξινόμησης, που πιστεύουμε ότι διευκολύνει τον χρήστη του αρχείου, "σπάζοντας" αυτή την ενότητα της αλληλογραφίας και αποδίδοντας τις επιστολές στους αρχικούς αποδέκτες τους, στα διαφορετικά πρόσωπα δηλαδή της οικογένειας. Με βάση τα πρόσωπα που αναδύθηκαν από αυτή τη διαδικασία προχωρήσαμε στην ένταξη όποιου άλλου αρχειακού υλικού είχαν δημιουργήσει οι ίδιοι ή τους αφορούσε άμεσα.

Εξαίρεση αποτελεί η ενότητα των κτηματικών και δικαστικών εγγράφων που περιλαμβάνονταν στο οικογενειακό αρχείο, ενότητα η οποία θα μπορούσε ενδεχομένως να αντιμετωπιστεί ανεξάρτητα, όπως άλλωστε είχε καταγραφεί. Προτιμήθηκε να ενταχθεί στο αρχείο του Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη, ενώ περιλαμβάνει προγενέστερα έγγραφα που αναφέρονται σε παλαιότερα πρόσωπα

και υποθέσεις γιατί γνωρίζουμε ότι ο Ιωάννης ασχολήθηκε ουσιαστικά και επαγγελματικά ως νομικός με τη διαχείριση της οικογενειακής κτηματικής περιουσίας και τις δικαστικές υποθέσεις και ως εκ τούτου δικαιολογείται η υπό την ευθύνη του συγκέντρωση και φύλαξή τους. Άλλωστε ο ίδιος φαίνεται ότι υπήρξε ο κύριος δημιουργός του οικογενειακού αρχείου, με την έννοια της συγκέντρωσης του αρχειακού υλικού.

Ο ερευνητής του αρχείου της οικογένειας Βαλαωρίτη θα πρέπει να αγνοήσει οποιαδήποτε αρίθμηση επί των εγγράφων συναντήσει γιατί δεν ανταποκρίνεται πλέον σε συγκεκριμένη σειρά δεδομένου ότι πολλά έγγραφα άλλαξαν θέση. Να σημειώσουμε ότι αρίθμηση έφεραν έγγραφα και εφημερίδες του αρχείου του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη -εικάζουμε από τον Αριστοτέλη Ιωαν. Βαλαωρίτη, εγγονό, ο οποίος είχε ασχοληθεί με την τακτοποίηση και καταγραφή του αρχείου του πάππου του-, καθώς και τα έγγραφα του αρχείου του Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη, που είχαν αριθμηθεί από τον Γιάννη Αντωνόπουλο. Να προσθέσουμε εδώ ότι το αρχείο του Ιωάννη Βαλαωρίτη, ταξινομημένο στην πρώτη του μορφή, είχε μικροφωτογραφηθεί από το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας, της οποίας είχε διατελέσει διοικητής. Συμβουλευόμε τον ερευνητή του αρχείου της οικογένειας Βαλαωρίτη να παραπέμπει μόνο στο νέο ισχύοντα αριθμό φακέλου και υποφακέλου.

Με το αρχείο του Αριστοτέλη Ι. Βαλαωρίτη είχε ασχοληθεί, μετά την ένταξή του στη συλλογή του Ε.Λ.Ι.Α., η Τένια Ρούσσου (βλέπε Τένια Ρούσσου, “Το αρχείο του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη”, *Τεύχη του ΕΛΙΑ*, τόμος τρίτος, 1993, σσ. 75-82). Την καταγραφή του αρχείου του Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη είχε αναλάβει το 1988 ο Γιάννης Αντωνόπουλος. Με την αποδελτίωση ορισμένων βιβλίων αντιγραφής επιστολών του ίδιου αρχείου, είχε ασχοληθεί η Ελένη Γαρδίκια Κατσιαδάκη (βλέπε οικεία ενότητα ευρετηρίου και παράρτημα 1). Τη μεγάλη ενότητα των λυτών κτηματικών και δικαστικών εγγράφων του αρχείου της οικογένειας έχει καταγράψει αναλυτικά ο Αγαμέμνων Τσελίκας (βλέπε οικεία ενότητα ευρετηρίου και παράρτημα 2).

Παρουσίαση περιεχομένων

Το αρχείο του **Αριστοτέλη Ι. Βαλαωρίτη** αποτελείται από πέντε (5) φακέλους και περιλαμβάνει το λογοτεχνικό του έργο (χειρόγραφα ποιημάτων και άρθρων), την πολιτική και εθνική του δράση (αγορεύσεις, ομιλίες, πολιτικά κείμενα), την προσωπική αλληλογραφία του και τις ελληνικές και ξενόγλωσσες εφημερίδες που αφορούσαν τον ίδιο και το έργο του.

Το αρχείο της **Ελοΐσίας Α. Βαλαωρίτη** αποτελείται από τρεις (3) φακέλους με οικογενειακή κυρίως αλληλογραφία, επιστολές του συζύγου της και των παιδιών της καθώς και μικρό αριθμό επιστολών φιλικών προσώπων.

Το αρχείο του **Αιμίλιου Α. Βαλαωρίτη**, δευτερότοκου και πρόωρα χαμένου γιου του Αριστοτέλη και της Ελοΐσίας Βαλαωρίτη αποτελείται από έναν (1) φάκελο με την οικογενειακή αλληλογραφία του, τις επιστημονικές μελέτες και χειρόγραφα ποιημάτων καθώς και προσωπικά έγγραφα. Το αρχείο αυτό προτάχθηκε στο οικογενειακό διάγραμμα, παρότι ανήκει στο δευτερότοκο γιο, λόγω του μικρού του όγκου και γιατί η σύνδεση του αρχείου του πρωτότοκου Ιωάννη με της συζύγου του και του γιου του, θα απομάκρυνε τον Αιμίλιο από τους πρώτου βαθμού συγγενείς του.

Το αρχείο του πρωτότοκου **Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη** αποτελείται από τριάντα (30) φακέλους και περιλαμβάνει την οικογενειακή και προσωπική αλληλογραφία του, τις οικονομικές και νομικές μελέτες του και την ενότητα των κτηματικών, οικονομικών και δικαστικών εγγράφων και καταστάσεων της οικογένειας Βαλαωρίτη.

Το αρχείο της **Ζωής Ι. Βαλαωρίτη** αποτελείται από τρεις (3) φακέλους που περιλαμβάνουν την οικογενειακή αλληλογραφία της, κληρονομικές και δικαστικές υποθέσεις της οικογένειας Μουρούζη καθώς και τα αφορόντα το θάνατό της, ενώ στον ένα (1) φάκελο που αποτελεί το αρχείο

του γιου του Ιωάννη και της Ζωής, **Αριστοτέλη** περιέχονται έγγραφα σχετικά με αναμνηστικές εκδηλώσεις για τον πάππο του ποιητή Αριστοτέλη Βαλαωρίτη και μικρό τμήμα ομιλιών, αλληλογραφίας και προσωπικών εγγράφων του ίδιου.

Το αρχείο του **Σπυρίδωνος Ευστ. Βαλαωρίτη**, πρώτου εξαδέλφου του Αριστοτέλη, αποτελείται από έναν (1) φάκελο με πολιτικά και οικογενειακά έγγραφα που αφορούν τον ίδιο και τον πατέρα του Ευστάθιο Χαρ. Βαλαωρίτη.

Τέλος το αρχείο του **Αιμίλιου Τυπάλδου**, πατέρα της Ελοΐσίας Α.Βαλαωρίτη, αποτελείται από δύο (2) φακέλους κυρίως με την αλληλογραφία του με λογίους φίλους του, χειρόγραφα μελετών του και τα διπλώματά του ως μέλους επιστημονικών συλλόγων.

Κλείνοντας αυτή τη μικρή τεχνική και περιγραφική εισαγωγή πρέπει να επισημάνουμε ότι λογοτεχνία, φιλολογία, πολιτική, πατριωτική δράση, τραπεζική και αγροτική οικονομία, οικογενειακές και διαπροσωπικές σχέσεις, ευγενείς και λόγιοι συναντώνται πληθωρικά σ' ένα οικογενειακό αρχείο που καλύπτει τον 18ο αιώνα και ολόκληρο τον 19ο αιώνα στην Ελλάδα, στα Επτάνησα και στις σχέσεις τους με τον υπόλοιπο ελληνισμό και την Ιταλία.

Το αρχείο της οικογένειας Βαλαωρίτη με το πλούσιο και σημαντικό αυτό υλικό που περιλαμβάνει, πήρε δικαιωματικά τη θέση του, πρώτο, στο πρόγραμμα επανεγκιβωτισμού των αρχείων του Ε.Λ.Ι.Α.

ΑΡΧΕΙΟ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΙΩΑΝ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (Φάκελοι 1-5)

Βιογραφικό σημείωμα

Ο ποιητής Αριστοτέλης Βαλαωρίτης γεννήθηκε το 1824 στη Λευκάδα. Γονείς του ήταν ο Ιωάννης Βαλαωρίτης που ασχολήθηκε με το εμπόριο και τις ναυτικές επιχειρήσεις και έλαβε ενεργό μέρος στην πολιτική ως βουλευτής και γεροϋσιαστής στα Επτάνησα, και η Αναστασία Τυπάλδου Φορέστη. Η οικογένεια Βαλαωρίτη ή Βαλαώρα, καταγόταν από το χωριό Βαλαώρα της Ευρυτανίας. Εκεί σε εξέγερση εναντίον των Τούρκων το 1684-1715 μαρτυρείται η συμμετοχή του Χρήστου Βαλαωρίτη και του μοναδικού γιου του Μόσχου. Την ίδια περίοδο η Βενετία βρισκόταν σε εμπόλεμη κατάσταση με την Τουρκία, οπότε μετά τη λήξη της εξέγερσης οι πρωτοστάτες της που είχαν καταφύγει στην ενετοκρατούμενη Λευκάδα, ανταμείφθηκαν με την παραχώρηση κτημάτων και τίτλων ευγενείας και την εγγραφή της οικογενείας στο Libro d' oro. Προπάππος του ποιητή ήταν ο Αθανάσιος Βαλαωρίτης, γιος του Μόσχου. Ο πάππος του ποιητή Χαράλαμπος, ήταν ο μοναδικός γιος του Αθανασίου που επέζησε. Απέκτησε με τη σειρά του τρεις γιους: τον Αθανάσιο που έγινε ιερομόναχος, τον Ευστάθιο που αφού σπούδασε στη Γαλλία και την Ιταλία κατέλαβε σημαντικές πολιτικές θέσεις στα Επτάνησα, και τον Ιωάννη, πατέρα του ποιητή.

Ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης μαθήτευσε στο Λύκειο Λευκάδας και φοίτησε στην Ιόνιο Ακαδημία της Κέρκυρας. Το 1842 ταξίδεψε με τον πατέρα του στην Ευρώπη περνώντας από την Ιταλία στη Γενεύη όπου και παρέμεινε για σπουδές ως το 1844. Συνέχισε στο Παρίσι με σπουδές στη Νομική Σχολή (1844-1846), τις οποίες τελικά ολοκλήρωσε στην Πίζα (1846-1848). Στο τελευταίο αυτό διάστημα συμμετείχε στα απελευθερωτικά κινήματα εναντίον των Αυστριακών, και έλαβε μέρος σε επαναστατική εξέγερση στην Ουγγαρία. Το 1852 παντρεύτηκε στη Βενετία την Ελοΐσια, κόρη του Αιμιλίου Τυπάλδου και δύο χρόνια αργότερα εγκαταστάθηκαν στη Λευκάδα. Απέκτησαν επτά παιδιά που -εκτός από τον Ιωάννη- δεν ευτύχησαν να ζήσουν αρκετά. Με τη σειρά της γέννησής τους ήταν: η Μαρία (1853-1855), ο Ιωάννης (1855-1914), ο Αιμίλιος (1857-1882), η Μαρία (; -1866), ο Ανδρέας (1867-1887), η Όλγα (1869-1897) και η Ναταλία (1870-1875). Στο διάστημα 1860-1864 ο Βαλαωρίτης έκτισε την έπαυλη της οικογένειας στο ιδιόκτητο νησάκι Μαδουρή. Έζησε κυρίως στη Λευκάδα από τις έγγειες προσόδους της κτηματικής περιουσίας του που καλλιεργούσε ή υπενοικίαζε, χωρίς να αποφεύγει τις οικονομικές δυσχέρειες, κυρίως λόγω της συμμετοχής του στον απελευθερωτικό αγώνα των αλύτρωτων περιοχών και στις εκλογικές αναμετρήσεις. Από το 1857 ως το 1868 συμμετείχε στην πολιτική ως βουλευτής Λευκάδας, αρχικά στην Ιόνιο Βουλή και μετά την ένωση της Επτανήσου στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Όπως φαίνεται είχε καλή σχέση με τον βασιλέα Γεώργιο και με τον Αλέξανδρο Κουμουνδούρο που ως πρωθυπουργός του είχε κατ' επανάληψη προτείνει το υπουργείο Εξωτερικών, χωρίς εκείνος να το δεχτεί. Ως το τέλος της ζωής του συμμετείχε ενεργά στα απελευθερωτικά κινήματα της Ηπείρου και της Κρήτης, σε συνεργασία με ανάλογα κινήματα των Βαλκανίων όπως του Μαυροβουνίου, παίρνοντας μέρος στις σχετικές οργανώσεις, διακινώντας πολεμοφόδια, περιθάλποντας γυναικόπαιδα. Πέθανε στη Λευκάδα στις 24 Ιουλίου 1879 σε ηλικία μόλις πενήντα πέντε ετών.

Ο Βαλαωρίτης εμφανίστηκε στα γράμματα το 1847 με τα *Στιχουργήματα* ενώ δέκα χρόνια αργότερα κυκλοφόρησε η συλλογή *Μνημόσυνα* και ακολούθησαν η *Κυρά Φροσύνη* (1859), ο *Αθανάσιος Διάκος* και ο *Αστραπόγιαννος* (1867), ο *ανδριάς του αιοδίμου Γρηγορίου Ε΄, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως* (1872), ο ημιτελής *Φωτεινός* (1879). Το έργο του είχε σημαντική απήχηση, κυρίως στην καλούμενη γενιά του 1880, καθώς θεωρήθηκε ότι εξέφραζε την εθνική ταυτότητα και το ηρωικό ιδανικό σύμφωνα με το πρότυπο του κλέφτικου δημοτικού τραγουδιού που επίμονα προβαλλόταν ως παράδειγμα προς μίμηση. Οποσδήποτε ο Βαλαωρίτης, και παρά τους περί του αντιθέτου ισχυρισμούς του στους προλόγους των έργων του, υπήρξε ένας ρομαντικός ποιη-

τής της εποχής του, τον οποίο πάντως ομόφωνα η κριτική διαχωρίζει από τον κύκλο των μαθητών και επιγόνων του Σολωμού. Καλλιέργησε με πάθος και ως τη λεξιθηρική εκζήτηση τη δημοτική γλώσσα, γι' αυτό και η πρόσκλησή του από το Πανεπιστήμιο να προσφωνήσει τον ανδριάντα του Πατριάρχη το 1872, και η εξαιρετική υποδοχή του ποιήματός του θεωρήθηκαν, πιθανώς περισσότερο από όσο δικαιολογούσαν τα ίδια τα πράγματα, μία νίκη της δημοτικής. Ο Βαλαωρίτης παρέμεινε σε όλη του τη ζωή προσανατολισμένος σε ένα ηρωικό απελευθερωτικό συλλογικό όραμα, παρόλες τις προσωπικές του δυσχέρειες και τις αναπόφευκτες απογοητεύσεις. Το ίδιο όραμα εξέφρασε ενιαία με το λογοτεχνικό του έργο, με τη συμμετοχή του στην πολιτική και στα απελευθερωτικά κινήματα του δικού του τόπου ή άλλων ελληνικών περιοχών, του δικού του λαού ή άλλων λαών της Ευρώπης και των Βαλκανίων.

Φάκελος 1 ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΑ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ (1837-1879)

Υποφάκ. 1. 1 Λογοτεχνικό έργο: Ποιήματα και μεταφράσεις I

- *Θανάσης Διάκος* [1867]: Χειρόγραφο του έργου σε δερματόδετο τετράδιο. «Αθανάσης Διάκος. Άσμα τρίτον. Εικοστή τρίτη Απριλίου»: Χειρόγραφο με διορθώσεις σε μικρό τεύχος με κλωστοραφή. «Θάλασσα μαύρη θάλασσα με τα πικρά νερά σου...»: φύλλο με απόσπασμα από το έργο Αθανάσης Διάκος.
- «Ο ανδριάς του αιιδίμου Γρηγορίου του Ε'. Προσφώνησις Αριστοτέλους Βαλαωρίτου» [1872]: Τρία χειρόγραφα: το ένα μεγάλου σχήματος με διορθώσεις, το άλλο μικρού σχήματος με ένδειξη στο λευκό πρώτο φύλλο «αυτόγραφον Αριστοτέλους Βαλαωρίτη της ωδής του Πατριάρχου», το τρίτο φέρει αυτόγραφη αφιέρωση του Β. στην Κλεαρέτη Σκιαδαρέση με ένδειξη «Εν Λευκάδι. Τη 22 Σεπτεμβρίου 1872». Η ίδια αφιέρωση σώζεται σε δύο ακόμα λυτά φύλλα ίδιου σχήματος από το χέρι του Βαλαωρίτη, χωρίς την ημερομηνία. Επιστολή Ιωάννη Βαλαωρίτη προς την Κλεαρέτη Σκιαδαρέση, με την οποία προφανώς της δωρίζει το χειρόγραφο του πατέρα του (1891).
- «Le Lac par A. Lamartine. Η λίμνη, παράφραση Α. Βαλαωρίτου» [1878]: Καθαρό χειρόγραφο σε πολύ κακή κατάσταση.
- «Το τριακοστόν τρίτο άσμα της Κολάσεως του Δάντου» [1879]. Δύο χειρόγραφα. Το ένα φέρει στο τέλος την ένδειξη «Παράφρασις. 1^η Ιαν. 1879. Εν Λευκάδι».
- *Φωτεινός* [1879]. Καθαρά χειρόγραφα από τα τρία πρώτα άσματα, σε τρία τεύχη μεγάλου σχήματος με κλωστοραφή. Σχεδιάσματα σε λυτά φύλλα.

Υποφάκ. 1. 2 Λογοτεχνικό έργο: Ποιήματα και μεταφράσεις II

- Παρατίθενται με τη σειρά που δημοσιεύονται στην ενότητα «Μνημόσυνα και έτερα ποιήματα» της έκδοσης *Αριστοτέλους Βαλαωρίτου Βίος και Έργα*, τομ. Β'. Αθήνα, Βιβλιοθήκη Μαρασλή, 1907.

«Τη αυτού μεγαλειότητι τω Βασιλεί των Ελλήνων Γεωργίω Α΄», δύο χειρόγραφα. [1864, σ. 126]

«Τραγούδι του Αργύρη» [Από “Το Ξερριζωμένο δέντρο”, σ. 141]

«Κόμητι Αντωνίω τω Φλαμπουριάρη. Εις θλιβεράν ανάμνησιν της 22 Ιουλίου 1861» (Βενετία, 11 Ιουλίου 1862). Αντίγραφο από άλλο χέρι και επεξηγηματικό σημείωμα. [σ. 152]

[Απόσπασμα από το χαμένο ποίημα “Ο τυφλός Χορμοβίτης”] «Κι απόψε πάλαι νηστικός! κι απόψε χωρίς δείπνο/ Δημήτρη μου στον ύπνο!» [σ. 189]

«Προς τον φίλον μου ποιητήν Αχιλλέα Παράσχον» (Αθήναι. Τη 20η Ιουνίου 1868») [σ. 191]

«1812. Ο Γώγος» [1874, σ. 213]

«Τω προσφιλεστάτω μοι ανεσιώ Περικλεί Βαλαωρίτη» (Εν Λευκάδι, τη 9 Ιουνίου 1874), δύο χφα: μεγάλου σχήματος καθαρό και μικρού σχήματος με διορθώσεις. [σ. 216]

«Το Χελιδόν» [1876, σσ. 222]

«Επί τω πολυθρηνήτω θανάτω Αντωνίου του Κόνταρη» [σ. 226]

«Προς την υπό λέλαπος δεινής κρημισθείσαν στήλην του Ολυμπίου Διός», δύο χειρόγραφα, το ένα απόσπασμα. [1876, σ. 244]

[«Εις το λεύκωμα της Κυρίας **»] [σ. 251]

«Ροζάνη Σούτζου» [σ.252]

«Το φίλι» (15 Ιουνίου 1868. Αθήναις) [σ.254]

«Το δάκρυ» [σ. 256]

«Η αγράμπελη», δύο χειρόγραφα. Το πρώτο ημιτελές. [σ. 257]

[Το ρόδο κι δροσιά] «Είπ' η δροσούλα ολόχαρη/ 'Στο ρόδο που διψούσε», τρία χφα, το ένα ημιτελές, το τρίτο από άλλο χέρι με έντυπη ένδειξη Marie B. [σ. 259]

«Προς τους υπέρ της Γαλλίας μαχομένους εθελοντάς» [«Παράφρασις της προς τους έλληνας εθελοντάς ωδής του Laprade», σ. 263]

«Η προς την πατρίδα αγάπη μου» [σ. 270]

«Επιτάφιον Δημητρίου Πλαπούτα» [σ.271]

«Επί τω θανάτω Μαρίας Αλεξάνδρου Κουμουνδούρου» [Χέρι Ιωάννη Βαλαωρίτη;, σ. 274]

«Εις τον θάνατον του αστρονόμου Αγγέλου Σέκκη. Εκ του ιταλικού». Επίσης, σχεδιάσμα σε φύλλα από σημειωματάριο (8 φύλλα που περιλαμβάνουν σχεδιάσματα και άλλων στίχων και αποσπασμάτων) και ένα χφο σε απλό χαρτί. Και στις δύο περιπτώσεις μαζί με το ιταλικό επιτάφιο ποίημα του ποιητή Revere. [σ. 227]

- Από τα «Ποιημάτια και αποσπάσματα» της ίδιας ενότητας, σσ. 275-283

«Δε σ' ελησμόνησα γλυκά, πολυβασανισμένη» [Α΄]

«Ξεσαρκωμένα κόκκαλα...τάφοι βουβοί...κοιμάσθε,» [Β΄]

«Εσείς αστέρια τ' ουρανού, μάτια χρυσά του κόσμου» [Γ΄]

«Όσο κι' αν λάμπη επάνω σου το μάλαμα Βεζύρη» [Ε΄]

«Πες μου το συ πουκάθεσαι τη νύχτα 'ς τ' ακρογιάλι» [Χέρι Ιωάννη Βαλαωρίτη, Στ΄]

«Θάλασσα, γαλανόξανθη μαρμαρωμένη, κρύα» [Η']
 «Ξύπνα καρδιά μου χτύπησε στα έρμα τα πλευρά μου» [Θ']
 «Γ' αστέρια φωτοστόλιστα τριγύρω στο φεγγάρι» [Ι']
 «Δεν έφαγες ποτέ ψωμί ξερό και μουχλιασμένο» [ΙΑ']
 «Επέρασ' ένα σύγγεφο πυκνό και θολωμένο.» [ΙΒ']

- Από την ενότητα “Ανέκδοτα έργα Βαλαωρίτη” της έκδοσης Αρ. Βαλαωρίτη, *Έργα*, τομ. Α'. Αθήνα, Σύλλογος προς Διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων, 1939(;).

Παρατίθενται οι πρώτοι στίχοι:

«Ριζτ' αδέρφια ολόγυρά σας/ Μία περήφανη ματιά» [σ. 496]
 «Έλα παλιέ μου σύντροφε, έλα ξανθό μου κύμα», απόσπασμα [σ. 498]
 «Όταν γερμένος προς τη γη... εδώ και χίλιους χρόνους» [σ. 499]
 Γαλλική μετάφραση διστίχου του Byron, ελληνική απόδοση Βαλαωρίτη με αρ. 1 («Είδα γυναίκα να βροντά και σύγγεφο ν' αστράφτη») και στο ίδιο φύλλο τετράστιχο με αρ. 2 («Είδα πελάγου σίφουνα, είδα γυναίκα ζάλη»). [σ. 500]
 «Βροντούν τα τύμπανα, σπαράζ' η πέτρα» [σ. 501]
 «Alla signora Eutemia Cabani in commemorazione del 15 Aprile 1857. Ode di Aristotele Vallauriti. Tradotta dal Greco» [σ. 503]

- Αταύτιστα και μεταφράσεις

«Κούτρας. Μπιζέρισα, βαρέθηκα στο έρμο Μεσολόγγι»
 «Αφιέρωσις» Πρώτος στίχος: «Όταν γεράσει ο πλάτανος και τα χλωρά τα φύλλα», δύο χειρόγραφα· το πρώτο ημιτελές, το δεύτερο χωρίς τίτλο.
 «Ο κερατάς τα κέρατα όταν τα πρωτονοιώση»
 «Ode Funebre nella Morte della figlia di Edmondo Ulf di Aristotele Valaoriti» [1862] [Μετάφραση του ποιήματος του Βαλαωρίτη. Το πρωτότυπο στα «Μνημόσυνα και έτερα ποιήματα» της έκδοσης του 1907, σ. 156]
 Ιταλική μετάφραση αποσπάσματος από τη *Φροσύνη*.

- Σημειώματα με τίτλους ποιημάτων. [Βλ. Γ.Π.Σαββίδη, “Λανθάνοντα και αθησαύριστα κείμενα του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη”, *Νέα Εστία*, τομ. 24, σσ. 220-234 (: αναγραφή αρ. 7, σ. 223)].

- «Λεξιλόγιον εις τα ποιήματα Α. Βαλαωρίτου» και ποικίλες λεξιλογικές και πραγματολογικές σημειώσεις.

Υποφάκ. 1.3 Άρθρα - μελέτες

- Άρθρα χφα: «Η μεσαιωνική Λευκάς», «Περί Εθνοφυλακής», [Οδυσσέας Ανδρούτσος] ένα φύλλο απόσπασμα, «Disertazione sul carattere di Lucrezia Borgia».
 - «Αλής Τεπελενλής και Κάρολος Νάπιερ 1819», τρεις γραφές σε τεύχη μεγάλου σχήματος με κλωστοραφή (το πρώτο καλύπτει μόνο το πρώτο φύλλο και ακολουθούν γαλλικές σημειώσεις, το δεύτερο και το τρίτο από 12). Χειρόγραφο δύο φύλλων με τίτλο «Διηγήματα» με το ίδιο θέμα.

Υποφάκ. 1. 4 Αγορεύσεις - ομιλίες - πολιτικά (1857-1868)

- Αγορεύσεις στην Ιόνιο Βουλή κ.ά. σε ιταλική γλώσσα: 3/15 Φεβ. 1859, 9/21 Μαΐου 1862, 1/13 Οκτωβρίου 1863, 25 Μαρτίου 1868, 25 Μαρτίου 1868, και χ.χ. (Risposta del Cav. Aristotele Valaoriti data al Sig. DelliGiorgie).

- Αγορεύσεις στη Βουλή στην ελληνική γλώσσα, αντιγραμμένες από τον Ιωάννη Βαλαωρίτη: 6 Ιουλίου 1857, 11 Οκτωβρίου 1860, 13/25 Μαρτίου 1862, 6/18 Μαΐου 1862, 9/21 Μαΐου 1862, 13/25 Μαΐου 1862, δύο αχρονολόγητες. Χειρόγραφο Αριστοτέλη Βαλαωρίτη: «Ερώτησις προς τους προτεινόμενους [νομοθετική μεταρρύθμιση]», χ.χ.

- Ομιλίες: 5 Ιουλίου 1860 προς Επτανήσιους, [1864] προς Λευκαδίους, δύο φύλλα με σχέδια ομιλίας σχετικά με την προσφώνηση στον ανδριάντα του Πατριάρχη και σχετικά με τη δημοτική γλώσσα αντίστοιχα, «λόγος αυτοσχέδιος κ. Αριστοτέλους Βαλαωρίτου εκφωνηθείς μετά την ανακήρυξιν των νέων βουλευτών Λευκάδος κατά το έτος 1875 κατά Ιούλιον» (άλλο χέρι), «Προσφωνήσις κατά το εν 'Καισαριανή' συμπόσιον» (άλλο χέρι).

- Progetto di risposta al discorso del L.A.C., fatto dalla Commissione a cio eletta, 25 Φεβ./9Μαρ. 1861 (Ο Βαλαωρίτης, μέλος της πενταμελούς επιτροπής).

- Φωτογραφικά αντίγραφα ψηφίσματος Βουλής Επτανήσου για την Ένωση [1864].

- Έκκληση κατοίκων κοινότητας Κυπαρισσίων προς τους Πληρεξουσίους της Επτανήσου (14 Ιουλίου 1864).

- Δύο κατάλογοι εκλογέων που προτείνουν τον Αρ. Βαλαωρίτη ως υποψήφιο βουλευτή (16 Φεβρουαρίου 1868). Τετράδια μεγάλου σχήματος με μπλε εξώφυλλο.

- Κατάλογος Λευκαδίων που θυσιάστηκαν στον απελευθερωτικό αγώνα, με εισαγωγικό κείμενο διαμαρτυρίας εναντίον της ελλαδικής πολιτικής ηγεσίας και παράκληση προς τον Βαλαωρίτη και τους άλλους βουλευτές Επτανήσου να υποστηρίξουν τα δικαιώματά τους (χ.χ.).

- Ψήφισμα της «Β' των Ελλήνων συνελεύσεως» (χ.χ.).

Υποφάκ. 1. 5 Προσωπικά (1837-1879)

- Πιστοποιητικά, διπλώματα

Απόσπασμα εγγραφής του Αριστοτέλη στο μητρώο της Ακαδημίας της Γενεύης (29 Δεκεμβρίου 1843).

Δίπλωμα Φιλολογικού Συλλόγου Παρνασσός (Αθήνα, 28 Απριλίου 1871).

Δίπλωμα του "Έν Κεφαλληνία φιλοπροόδου συλλόγου Η Ηώς" (Κεφαλληνία, 24 Μαρτίου 1877 και συνημμένη κοινοποίηση).

- Προσωπικά

Απόσπασμα συμφωνητικού μεταξύ Αριστοτέλη Βαλαωρίτη και Παύλου Λάμπρου για την παραχώρηση στον Λάμπρο της κατοχής και κυριότητας του έργου "Αθανάσιος Διάκος" με την υποχρέωση να αναλάβει τα έξοδα έκδοσής του (χ.χ.).

“Πρακτικόν” συνάντησης ταγματάρχη Τάργα και υπομοίραρχου Κλήρη με τον Αρ. Βαλαωρίτη, το οποίο αποβλέπει στην ορθή απόδοση γεγονότων για τη λύση παρεξήγησης μεταξύ του ποιητή και του ταγματάρχη Δημήτριου Γρίβα που είχε οδηγήσει τον τελευταίο να προκαλέσει τον Βαλαωρίτη σε μονομαχία (3 Ιουνίου 1869).

Σχέδιο του προηγούμενου.

- Οικονομικά

Αποδείξεις είσπραξης (εξόφληση συμβολαίου Παύλου Λάμπρου 1867, δανεισμός με παρακαταθήκη στον Αποστόλη Κοιμιά που εξοφλήθηκε το 1902), εκτιμήσεις ελαιοκάρπου Αγίας Μαύρας εσοδείας 1841, σημείωση απόδοσης σπιτιού στη Σπιανάδα Κερκύρας, εκτιμήσεις και μισθώσεις ελαιοκάρπου των κτημάτων του Βαλαωρίτη στη Λευκάδα 1878, κατάλογοι πιστωμάτων εξοχής και πόλεως Αριστοτέλη και Ξενοφώντα, λογαριασμός εκπαιδευτηρίου «Καποδίστριας» 1883, σημείωμα Βαλαωρίτη για την οικονομική και λοιπή διαχείριση εργαζομένου του (χ.χ.).

- Δήλωση αρρένων τέκνων Βαλαωρίτη για τη στρατολογία (1879).

- Ποικίλα: α) “Antichita trovate nell’ isola d’ Ithaca poste in litografia coi schizzi del Cav. P.Prossalendi, Corfu 1837” β) “Antichita trovate nelli scavi a Corfu”.

Υποφάκ. 1. 6 Θάνατος Αριστοτέλη Βαλαωρίτη

- Τεκμήρια που αφορούν την ασθένεια του Βαλαωρίτη: Σημείωμα του γιατρού Πρετεντέρη στη γαλλική γλώσσα που περιγράφει καρδιολογικό πρόβλημα του ποιητή, σημείωμα στην ελληνική σχετικά με τα συμπτώματα και την πορεία της ασθένειάς του, σημείωμα Ιωάννη Σκένα προς Γεράσιμο Λιόπουλο στην Κέρκυρα, σημείωμα Χ. Πρετεντέρη Τυπάλδου προς Γεράσιμο [Λιόπουλο] 18/30 Ιουλίου.

- Νεκρολογίες: Χειρόγραφα ομιλιών και ποιημάτων για το θάνατο του ποιητή από τους Π. Βρυώνη, Ευαγ. Τσαρλαμπά, Γεώργιο Βελιανίτη, Γεώργιο Στεφανίδη (εκ μέρους του Δημοτικού Συμβουλίου Λευκάδος), Β.Ι. Κατοχιονιά (ηγούμενο Μονής Κόκκινης Εκκλησίας), Πάνο Β. Κτενά (μαθητή Ριζαρείου, με εντολή του αρχιεπισκόπου Λευκάδος Γρηγορίου), δυσανάγνωστες υπογραφές.

- Ψηφίσματα των Δημοτικών Συμβουλίων Λευκαδίων (24 Ιουλίου 1879), Κερκυραίων (26 Ιουλίου 1879) και Καρυάς (12 Αυγούστου 1879, αντίγραφο 21 Αυγούστου). Τα δύο πρώτα κοινοποιούνται στην οικογένεια συνημμένα σε συλλυπητήριες επιστολές των δημάρχων Λευκαδίων (20 Αυγούστου), και Κερκυραίων (13 Αυγούστου) αντίστοιχα.

- Ταινία από το στεφάνι της Ηπείρου στην κηδεία του Βαλαωρίτη.

[Βλέπε και φακέλους 4 και 5, Εφημερίδες, ελληνικές και ξενόγλωσσες. Οι συλλυπητήριες επιστολές προς την οικογένεια για το θάνατο του Αριστοτέλη βρίσκονται στο αρχείο Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη, στον φάκελο 13, Αλληλογραφία.]

Υποφάκ. 1. 7 Βιογραφικά - Ιωάννης Βαλαωρίτης και άλλοι για τον Αριστοτέλη

- Χειρόγραφα Ιωάννη Βαλαωρίτη για το έργο του Αριστοτέλους *Βαλαωρίτου Βίος και Έργα*. Χρωμολιθογραφία της νήσου Μαδουρής από ελαιογραφία του 1864 που εκτυπώθηκε στις Βρυξέλλες για την έκδοση του βιβλίου. [Βλέπε και φάκελο 4, Εφημερίδες, ελληνικές και αρχείο Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη, φάκελο 14.5 Φιλική αλληλογραφία.]
- Ιωάννης Ν. Σταματέλος, Μετάφραση στη λατινική γλώσσα του Διθυράμβου στον Πατριάρχη του Βαλαωρίτη · «Απάντησις εις την Διατριβήν ‘Τα αποκαλυπτήρια’ δημοσιευθείσαν υπό ανωνύμου εν τω αριθ. 870 της Ημέρας» σε δύο μέρη - τεύχη, χφα.
- Ποιήματα και επιγράμματα αφιερωμένα στον Αριστοτέλη Βαλαωρίτη.
- Χειρόγραφα αντίγραφα από δημοσιεύματα σε εφημερίδες και βιογραφικά λεξικά για τον Αρ. Βαλαωρίτη (γαλλική, ιταλική και ελληνική γλώσσα).
- Ποικίλα χειρόγραφα κείμενα και αποσπάσματα κειμένων που αναφέρονται στον Αριστοτέλη Βαλαωρίτη (γαλλική, ιταλική και ελληνική γλώσσα), 1864, 1867 και αχρονολόγητα.

Φάκελος 2 ΕΘΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ (1866-1880)

Υποφάκ. 2. 1 Κεντρική Επιτροπή Φιλικής Εταιρείας (1866-1867)

- Επιστολή μητροπολίτη Κερκύρας Αθανασίου προς Α.Β. για να αναλάβει τη σύσταση τοπικής Επιτροπής στη Λευκάδα.
- Αλληλογραφία Κεντρικής Επιτροπής με την Επιτροπή Λευκάδας και κυρίως με τον Ξενοφώντα Βαλαωρίτη για την αποστολή και φύλαξη πολεμοφοδίων χρήσιμων στις κινήσεις στην Ήπειρο (Δεκέμβριος 1866-Ιούλιος 1867).
- Επιστολές Α. Σμόλεντς (από τον Καρβασαρά) προς Ξενοφώντα Βαλαωρίτη (Απρίλιος - Μάιος 1867).
- Επιστολές Α. Πετζάλη και Θ. Μάνου προς Ξενοφώντα (Μάρτιος-Απρίλιος 1867).
- Οδηγίες, δελτίο Κεντρικής Επιτροπής Φιλικής Εταιρείας, προκήρυξη της Ηπειροθεσσαλομακεδονικής Επιτροπής Κυριών.

Υποφάκ. 2. 2 Κεντρική Επιτροπή Εθνικής Αμύνης και Αδελφότητας (1877-1878)

- Αλληλογραφία Π. Καλλιγά, Αλεξ. Κουμουνδούρου, Ν. Δαμασκηνού, Δημ. Σούντια με τον Αριστοτέλη Βαλαωρίτη. Επίσης, αλληλογραφία νομάρχη Αιτωλοακαρνανίας Παύλου Δούκα με τους Αριστοτέλη και Ιωάννη Βαλαωρίτη.

Υποφάκ. 2. 3 “Επιστολαί και έγγραφα σχετιζόμενα προς τα της Αμύνης” (1876-1880)

- Επιστολές, τηλεγραφήματα, σημειώματα διαφόρων σχετικά με τη δράση της Εθνικής Άμυνας.
- Επιστολές Luigi Tenozzi προς Α.Βαλαωρίτη σχετικές με τη συμμετοχή των Ιταλών εθελοντών στην εξέγερση της Ηπείρου (Απρίλιος 1878).
- Αλληλογραφία Αριστοτέλη και Ξενοφόντα Βαλαωρίτη.
- Σχέδια επιστολών Α.Β. προς βασιλιά, Σπ. Σταματόπουλο και άλλους “αδελφούς”.
- Όρκος και οργανισμός της Α.Ε. (χφο Α. Βαλαωρίτη), πρόγραμμα Συλλόγου Κερκύρας (πρόεδρος Ν.Κ. Καλοσγούρος).
- Οικονομική διαχείριση ταμείου Εθνικής Αμύνης, κρυπτογραφικοί κώδικες επικοινωνίας.
- “Διαταγαί και αποδεικτικά Διοικήσεως στρατηγού Γ. Κίτσου”: αντίγραφα επισυναπτόμενα σε επιστολή του Δ. Κίτζου.

Φάκελος 3 ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ (1842-1883)

Υποφάκ. 3. 1 Επιστολές Αριστοτέλη Βαλαωρίτη προς Α. Ciciliani και άλλους (1846-1861)

Επιστολές του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη προς τους Angiolo Ciciliani, Ανδρέα Λασκαράτο, Ιωάννη Οικονομίδα, Πέτρο Σταύρου, W.E. Gladstone, και Grasset. *[Βλέπε και φάκελο 3.6 Οικογένειες Τυπάλδου και Βαλαωρίτη προς οικογένεια Ciciliani.]*

Η ενότητα αποτελείται τόσο από σχέδια και αντίγραφα επιστολών όσο και από πρωτότυπες επιστολές, οι οποίες προφανώς αποδόθηκαν στην οικογένεια από τους παραλήπτες. Οι επιστολές είναι ταξινομημένες χρονολογικά κατά έτος, ενώ παρατίθενται και αλφαβητικά κατά παραλήπτη στο τέλος της περιγραφής του φακ. 3 (σελ. 21).

Υποφάκ. 3. 2 Επιστολές Αριστοτέλη Βαλαωρίτη προς διαφόρους (1862-1879 και αχρονολόγητες), επισκεπτήρια.

- Επιστολές του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη προς Θεόδωρο Αραβανή, Ανδρέα Βλαντή - πρόεδρο εν Λευκάδι Συλλόγου “Η Ένωσις”, Οδ. Βρεττό, Παύλο Διομήδη, Ευστάθιο Δίπλα, Ναπολέοντα Ζαμπέλιο, Παύλο Καλλιγά, Στάθη Κανδηλάρη, Ευθύμιο Καστόρχη, Ιωάννη Κουκουλιώτη, Αλ. Κουμουνδούρο, Ανδρέα Λασκαράτο, Κωνσταντίνο Λομβάρδο, Μητροπολίτη Λευκάδος, Πολύδωρο Παπαϊωάννου - πρόεδρο του Φιλολογικού Συλλόγου “Βύρων”, Κωνσταντίνο Παπαρηγόπουλο, Εμμανουήλ Ροΐδη, Γ. Σαμαντά, Ιωάννη Σταματέλο, Σ. Σωτηρόπουλο, Κ. Τάργα, Τιμολέοντα Φιλήμονα, Π. Χιώτη, Herbert Aubéron, Grasset, Victor de Laprade, Carl Rafn.

- Επισκεπτήρια Αριστοτέλη και Ελοΐσίας Βαλαωρίτη

Υποφάκ. 3. 3 Επιστολές διαφόρων προς Αριστοτέλη Βαλαωρίτη (1858-1871)

Επιστολές προς τον Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, ταξινομημένες χρονολογικά. Οι αποστολές παρατίθενται αλφαβητικά στο τέλος της περιγραφής του φακ. 3 (σελ. 24).

Υποφάκ. 3. 4 Επιστολές διαφόρων προς Αριστοτέλη Βαλαωρίτη (1872-1879 και αχρονολόγητες)

- Επιστολές προς τον Αριστοτέλη Βαλαωρίτη από τους Αθανάσιο μητροπολίτη Κερκύρας, Οδ. Βρεττό, Φιλολ. Σύλλογο “Βύρωνα”, Δ. Γρίβα, Θ. Γρίβα, Θ.Ι.Θωμόπουλο, Αγγ. Καλκάνη, Π. Καλλιγά, Ευθ. Καστόρχη, Α. Λασκαράτο, Κ. Λομβάρδο, Ν. Λοπρέστη, Λ. Μερκάτη, Π. Μπογδάνο, Γ.Α.Νικολούλη, Στ. Ξένο, Φιλολ. Σύλλογο Παρνασσό, Α. Ποστολάκα, Α. Ρηγόπουλο, Ε.Μ.Ροΐδη, Ι.Ν.Σταματέλο, Σ. Τρικούπη, Χ. Τρικούπη, Γ. Κ. Τυπάλδο, Φιλεκαπαιδευτικό Σύλλογο Κρητών, Τιμ. Φιλήμονα, Κ. Φρεαρίτη, L. du Mazel, D. Pallaveri, C. Rafn, N. Tommaseo.

Οι επιστολές είναι ταξινομημένες χρονολογικά ενώ παρατίθενται και αλφαβητικά κατά αποστολέα στο τέλος της περιγραφής του φακ. 3 (σελ. 24).

- Επισκεπτήρια προς Αριστοτέλη ή/και Ιωάννη (αχρονολόγητα)

G. Angelopoulos, Bali Borgia, Giuseppe Busky, André Cordella, Marinos Cottuvalis, Ν. Δαμασκηνός, Ξανθή Ε. Δεληγιώργη, Georges N. Zaviziano, Λουκία Ασ. Ζαΐμη, Alexandre Kyriaco-Coumbari, P.Lambikys, Γ.Α.Νικολόπουλος, Georges C. Pachys, Αθαν. Γ. Πετμεζάς, Μ. Renieris, Α. Ricakis, Vincent Sandrini, Leonidas Sgoutas, Σ. Σούτζος, Σούτζου ζεύγος και κόρες, Agostino Tirpaldo, Ξενοφ. Τούμπας, Σ. Τρικούπης.

Υποφάκ. 3. 5 Αλληλογραφία Λασκαράτου-Βαλαωρίτη. Τετράδια ποιημάτων Λασκαράτου

Περιλαμβάνονται εδώ δύο τετράδια ποιημάτων του Ανδρέα Λασκαράτου, με σκληρό εξώφυλλο, διαστάσεων 23,5 x 17 cm και 19,3 x 28 cm και ενδείξεις «Ποίησες Διάφορες. Ληξούρι, 1843» και «Ποίησες Διάφορες. Ληξούρι, 1845».

Ο Λασκαράτος είχε αναθέσει στον Βαλαωρίτη τη φύλαξη των τετραδίων με τα σατιρικά ποιήματά του. Συχνές αναφορές στην διαχείρισή τους βρίσκουμε στη μεταξύ τους αλληλογραφία καθώς και στις επιστολές που αντάλλαξε ο Λασκαράτος με τον Ιωάννη Βαλαωρίτη.

- Α.Λασκαράτος προς Α. Βαλαωρίτη. Αντίγραφα δακτυλόγραφα.

Ζάκυνθος, 25 Σεπτ. 1859 • Από Κεφαλληνία: 21 Φεβρουαρίου 1863 • 5 Απριλίου 1863 • 7 Ιουνίου 1871 • 26 Ιουνίου 1871 • 3 Ιουλίου 1871 • 10 Οκτωβρίου 1871 • 1/27 Φεβρουαρίου 1872 • 26 Μαρτίου 1872 • 22 Απριλίου 1872

- Αριστοτέλης Βαλαωρίτης προς Λασκαράτο. Αντίγραφα χειρόγραφα.

Από Λευκάδα: 1/13 Σεπτ. 1859 • 3 Οκτ. 1859 • 16/28 Νοεμ. 1859 • Κέρκυρα, 31 Μαρτίου 1860 • Αγία Μαύρα, 11 Ιουνίου 1860 • 8 Μαρτίου 1863 • Κέρκυρα, 23 Μαρτίου 1863 • Από Λευκάδα: 1 Αυγούστου 1863 • 3 Απριλίου 1870 • 22 Οκτωβρίου 1870 • 1 Νοεμ. 1870 • 14 Μαρτίου 1871 • 22 Μαΐου 1871 • 15 Ιουνίου 1871 • 10 Φεβρουαρίου 1872 • 7 Μαρτίου 1872 • Μαδουρή, 29 Απριλίου 1872

- Αλληλογραφία Ιωάννη Βαλαωρίτη και Ανδρέα Λασκαράτου, σχετικά με τα φυλασσόμενα από τον Αριστοτέλη ανέκδοτα ποιήματα του Λασκαράτου.
Α. Λασκαράτος. Κεφαλληνία, 29 Σεπτεμβρίου 1883
Ιωάννης Βαλαωρίτης. Αθήνα, 2 Οκτωβρίου 1883
Α. Λασκαράτος. Κεφαλληνία, 5 Οκτωβρίου 1883
Δφο αντίγραφο των παραπάνω και μικρή εισαγωγή από σχετική ανακοίνωση του Αριστοτέλη Ιωάννου Βαλαωρίτη (εγγονού) στο Ιόνιο Συμπόσιο 7.5.1949.

Υποφάκ. 3. 6 Οικογενειακή αλληλογραφία (1842-1877)

Ιωάννης Βαλαωρίτης, πατέρας

Επιστολή του Ιωάννη προς τα παιδιά του (Γενεύη, 15 Αυγούστου 1842) και προς φίλο και συμπέθερό του (Κέρκυρα, 26 Νοεμβρίου 1844).

Αριστοτέλης Βαλαωρίτης

- Αριστοτέλης προς τη μητέρα του Αναστασία Τυπάλδου Φορέστη. Αντίγραφα.
Βενετία, 29 Ιουνίου 1842 • Πάδοβα, 9 Ιουλίου 1842 [Το ίδιο, από το χέρι του Ιωάννη Βαλαωρίτη, για τη βιογραφία του πατέρα του]

- Αριστοτέλης προς Μάρκο και Σπυρίδωνα Τσαρλαμπά. Αντίγραφα.
Προς Μάρκο Τσαρλαμπά
Κέρκυρα, 6 Ιανουαρίου 1842 • Μαδουρή, 13 Δεκεμβρίου 1865 • Αθήνα, 2 Ιουνίου 1865 • 30 Ιουνίου 1865 • 15 Φεβρουαρίου 1867

Προς Σπυρίδωνα Τσαρλαμπά
Μιράνο, 29 Ιουνίου 1872 [Αντίγραφο από το χέρι του Ιωάννη Βαλαωρίτη για τη βιογραφία του πατέρα του]

- Αιμίλιος και Ιωάννης Βαλαωρίτης προς τον πατέρα τους
Αιμίλιος. Από Αθήνα: 2 Δεκεμβρίου 1873 • 20 Δεκεμβρίου 1873
Ιωάννης. Από Αθήνα: 8 Δεκεμβρίου 1873 • 19 Δεκεμβρίου 1873 • χ.χ. [1873]
• 2 Ιανουαρίου • 9 Ιανουαρίου • 23 Ιανουαρίου • 27 Φεβρουαρίου • 26 Μαρτίου • 10 Απριλίου • 8 Μαΐου 1874 • 18 Μαΐου • 25 Μαρτίου • Βενετία, 24 Ιουλίου 1877

- Σπυρίδων Βαλαωρίτης προς Αριστοτέλη (Κέρκυρα, 22 Απριλίου 1869)

Ξενοφών Βαλαωρίτης

- Αριστοτέλης προς Ξενοφόντα Βαλαωρίτη. Λευκάδα, 17 Σεπτεμβρίου 1866
Ελένη Σκουζέ προς Ξενοφόντα Βαλαωρίτη (χ.χ.). Συλλυπητήρια επιστολή για το θάνατο του Αριστοτέλη.

Οικογένειες Τυπάλδου και Βαλαωρίτη προς οικογένεια Ciciliani

Ελοϊσία προς Angiolo Ciciliani. 3 Ιουλίου 1856 • 22 Ιουνίου 1857 • 9 Ιουλίου 1857

Ελοϊσία προς Nicolo Ciciliani. 9 Ιουλίου 1857

Ελοϊσία προς Angiolo Ciciliani. 10 Σεπτεμβρίου 1857 • 7 Ιανουαρίου 1858 • 25 Φεβρουαρίου 1858 • 25 Μαρτίου 1858

Δημοσθένης Βαλαωρίτης προς Nicolo Ciciliani. Κέρκυρα, 16 Αυγούστου 1859

Αμίλιος Τυπάλδος προς Angiolo Ciciliani. Από Μιράνο: 20 Οκτωβρίου 1858 • 16 Δεκεμβρίου 1858 • Βενετία, 10 Φεβρουαρίου 1859

Παραλήπτες επιστολών του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη (φάκελοι 3.1, 3.2)

Σημ.: Όταν δεν αναγράφεται ένδειξη τόπου, εννοείται η αμέσως προηγούμενη.

Προς **Αραβανή**, Θεόδωρο. Αντίγραφα πέντε επιστολών του Βαλαωρίτη που εσωκλείονται σε σχετικό σημείωμα του Θεόδωρου Αραβανή: [Προς Μητροπολίτη Λευκάδος;], Μαδουρή 14/26 Αυγούστου [αντίγραφο] και προς Θεόδωρο [αντίγραφο]. Λευκάδα, 19 Αυγούστου • 19 Αυγούστου • 8/20 Σεπτεμβρίου • 31 Αυγούστου/12 Σεπτεμβρίου **1863**

Αντίγραφα πέντε επιστολών που εσωκλείονται σε σχετικό σημείωμα του Θεόδωρου Αραβανή. Οι επιστολές ανταλλάσσονται μεταξύ των Α. Βαλαωρίτη, Ιωάννη Κουκουλιώτη προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου Α΄ τμήματος Λευκάδας και Μητροπολίτη Λευκάδας Γρηγορίου, τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο του **1863**.

χ.τ., χ.χ.: “Φίλατέ μοι Θεόδωρε. Έλαβον τας δύο τελευταίας επιστολάς σου...”

Προς **Βικέλα**, Δ. χ.τ., χ.χ.: “Αν αμοιβής τινος είναι άξια τα παρ’ εμού...”

Προς **Βλαντή**, Ανδρέα. - πρόεδρο εν Λευκάδι συλλόγου “Η Ένωσις”. Λευκάδα, 11/23 Νοεμβρίου **1863**. Σχέδιο της ίδιας.

Προς **Βρετό**, Οδ. Λευκάδα, 9 Ιουλίου **1870** [Αντίγραφο σε φωτοαντίγραφο]

Προς **Βρυώνη**. Μαδουρή, 3 Νοεμβρίου **1873**

Προς **Γεώργιο Α΄**. χ.τ., χ.χ. Σχέδιο επιστολής στη γαλλική.

Προς **Διομήδη**, Παύλο. Λευκάδα, 15 Σεπτεμβρίου **1877** • Μιράνο, 2 Αυγούστου **1878**

Προς **Δίπλα**, Ευστάθιο. Μαδουρή, 24 Σεπτεμβρίου • Λευκάδα, 25 Νοεμβρίου **1875**

Προς **Ζαμπέλιο**, Ναπολέοντα. Μαδουρή, 1 Οκτωβρίου **1871**

Προς **Ζώτο**. Αθήνα, 1 Φεβρουαρίου **1867**

Προς **Ζωχίο**. χ.τ., χ.χ.: “Προσφιλέστατε Κύριε Ζωχιέ. Ευχαριστώ υμάς δι’ όσα ....”

Προς **Καλλιγά**, Παύλο. Μαδουρή, 7 Δεκεμβρίου **1872** • Λευκάδα, 18 Αυγούστου **1877** [Βλ. απάντησή του στον φάκελο 2.2 Εθνική δράση, Κεντρική Επιτροπή Εθνικής Αμύνης και Αδελφότητος.]

Προς **Κανδηλάρη**, Στάθη. Λευκάδα, 29 [ή 24;] Οκτωβρίου **1877**

Προς **Καστόρχη**, Ευθύμιο [Πρύτανη Πανεπιστημίου]. Λευκάδα, 10 Φεβρουαρίου • Αθήνα, 29 Μαρτίου **1872** [άλλο χέρι] και σχέδιο του ίδιου με το χέρι του Βαλαωρίτη. Στο verso του δεύτερου σχέδιο ομιλίας του Βαλαωρίτη.

Προς **Κουμουνδούρο**, Αλ. Λευκάδα, 19 Αυγούστου **1877** • Σχέδιο τηλεγραφήματος **1877**

Προς **Λασκαράτο**, Ανδρέα. Λευκάδα, 12 Μαΐου • 1/13 Σεπτεμβρίου • 3 Οκτωβρίου • 16/28 Νοεμβρίου **1859** • Κέρκυρα, 31 Μαρτίου • Αγία Μαύρα, 16 Ιουνίου **1860** • 8

Μαρτίου • 23 Μαρτίου • Κέρκυρα, 10 Απριλίου • Αγία Μαύρα, 1 Αυγούστου **1863** • 3 Απριλίου • 1 Νοεμβρίου • 22 Δεκεμβρίου **1870** • 14 Μαρτίου • [Μαδουρή], [15 Μαΐου ή Ιουνίου] • [Λευκάδα], 22 Μαΐου **1871** • Λευκάδα, 10 Φεβρουαρίου • 7 Μαρτίου [άλλο χέρι] • Μαδουρή, 29 Απριλίου **1872** [*Βλέπε και φάκελο 3.5, Αλληλογραφία Λασκαράτου-Βαλαωρίτη*]

Προς **Λομβάρδο**, Κωνσταντίνο. χ.τ., χ.χ., σχέδιο [συνδέεται με την επόμενη] • Λευκάδα, 1 Απριλίου **1871** [Προσχέδιο από χέρι Βαλαωρίτη]

Προς **Οικονομίδα**, Ιωάννη. Πίζα, 15 Μαΐου **1847** (Ιταλική)

[Προς **μητροπολίτη Γρηγόριο**]. Λευκάδα, 3 Ιουλίου [αντίγραφο, και σημείωμα Αραβανή], Αθήνα, 12 Σεπτεμβρίου **1864** [αντίγραφο], 30 Ιουνίου **1865** [αντίγραφο]

Προς **μητροπολίτη Κερκύρας Αθανάσιο**. χ.τ., χ.χ.: “Πανιερώτατε. Η Ανατολή πατρίς των θαυμάτων....”

Προς **Παπαϊωάννου**, Πολύδωρο - Πρόεδρο του Φιλολογικού Συλλόγου “Βύρων”. χ.χ. **1872** [σχέδιο Βαλαωρίτη και αντίγραφο επιστολής από άλλο χέρι.]

Προς **Παπαρρηγόπουλο**, Κωνσταντίνο. Μαδουρή, 5 Απριλίου **1873** και αντίγραφο της ίδιας επιστολής από άλλο χέρι.

Προς **Ροΐδη**, Εμμανουήλ. Λευκάδα, 3 Νοεμβρίου **1877** • 5 Ιανουαρίου **1878**

Προς **Σαμαντά**, Γ. Μαδουρή, 19 Μαρτίου **1873**

Προς **Σταματέλο**, Ιωάννη. Μαδουρή, 3 Ιανουαρίου **1875** [άλλο χέρι]

Προς **Σταύρου**, Πέτρο. Βενετία, 11 Σεπτεμβρίου **1857** (Ελληνική) • Κέρκυρα, 11 Φεβρουαρίου • 6 Μαΐου (Ιταλική) **1861**

Προς **Σωτηρόπουλο**, Σ. [βουλευτή Τριφυλίας]. Λευκάδα, 17 Νοεμβρίου **1878**

Προς **Τάργα**, Κ. [ταγματάρχη]. Λευκάδα, 3 Ιουνίου **1869** και προσχέδιο της ίδιας.

Προς **Υπουργό Εξωτερικών**. Ευχαριστίες για απονομή Σταυρού Ταξιαρχών Βασιλικού Τάγματος του Σωτήρος [χρονολόγηση κατά προσέγγιση **1857**]

Προς **Φιλήμονα**, Τιμολέοντα. χ.χ. **1863** • Λευκάδα, 3 Αυγούστου **1875**

Προς **Χιώτη**, Π. χ.τ., χ.χ. **1877** σχέδιο

Προς Αναστάση και Δήμο Σφακιωτών, [προεκλογικά του 1868 ή του 1865]

Προς μέλη Ηπειρωτικής Επιτροπής Αθήνας. Λευκάδα, 25 Μαρτίου **1879**

Προς συγκέντρωση πολιτών. “Φύλτατοι Συμπολίται...Είχα αποφασίσει να έλθω....”, χ.χ. **1863**

Προς Συντάκτη *Παλιγγενεσίας*. Λευκάδα, 14 Αυγούστου **1875**

Προς φίλο. χ.τ., **1872** σχέδιο [εντυπώσεις από τα αποκαλυπτήρια του ανδριάντα του Πατριάρχη προς φίλο στο Παρίσι]

Προς **Aubéron**, Herbert [Βουλή των Κοινοτήτων-Λονδίνο]. Αγία Μαύρα, 4 Ιουνίου **1870** (Γαλλική και σχέδιο της ίδιας).

Προς **Ciciliani**, Angiolo. Κέρκυρα, 10 Οκτωβρίου **1846** • Πίζα, 18 Ιανουαρίου και 17 Ιουνίου • Bissaro, 16 Ιουλίου • Βενετία, 11 Σεπτεμβρίου, • Πίζα, 19 Οκτωβρίου χωρίς ημερομηνία **1847** • Φλωρεντία, (;) Ιουνίου • Παρίσι, 17 Δεκεμβρίου **1848** • Βενετία, 21 Απριλίου • 21 Ιουλίου • 1 Σεπτεμβρίου **1852** • 9 Μαρτίου **1853** • 5 Ιουλίου **1854** • Κέρκυρα, 23 Φεβρουαρίου και 24 Φεβρουαρίου • 9 Μαρτίου **1856** • 23 Φεβρουαρίου • 23 Μαρτίου • 30 Μαρτίου • 1 Ιουνίου • 8 Ιουνίου • 22 Ιουνίου • 29 Ιουνίου • χωρίς ημερομ. • 7 Ιουλίου • 13 Ιουλίου • 21 Ιουλίου • Βενετία, 30 Ιουλίου • 1/13 Αυγούστου • 20 Αυγούστου • 3 Σεπτεμβρίου • 11 Σεπτεμβρίου • 16 Σεπτεμβρίου • Treviso, 21 Σεπτεμβρίου • Lonediano, 28 Σεπτεμβρίου • Mirano, 29 Σεπτεμβρίου • 8 Οκτωβρίου • 15 Οκτωβρίου • 22 Οκτωβρίου • 29 Οκτωβρίου • 1/13 Νοεμβρίου • 4 Νοεμβρίου • Βενετία, 20 Νοεμβρίου • 26 Νοεμβρίου • 4 Δεκεμβρίου • 10 Δεκεμβρίου • 16 Δεκεμβρίου • 24 Δεκεμβρίου **1857** • 7 Ιανουαρίου • 14 Ιανουαρίου • 21 Ιανουαρίου • 28 Ιανουαρίου • 5 Φεβρουαρίου • 12 Φεβρουαρίου • 19 Φεβρουαρίου • 26 Φεβρουαρίου • 5 Μαρτίου • 12 Μαρτίου • 19 Μαρτίου • 25 Μαρτίου • 1 Απριλίου • 8 Απριλίου • 15 Απριλίου • 22 Απριλίου • 5 Μαΐου • 7 Μαΐου • Γένοβα, 16 Μαΐου • Φλωρεντία, 26 Μαΐου • 1 Ιουνίου • Βενετία, 10 Ιουνίου • Montegrotto, 14 Ιουνίου • 23 Ιουνίου • Mirano, 1 Ιουλίου • Βενετία, 2 Ιουλίου • Παρίσι, (;) Ιουνίου 1858 • Βιέννη, 4 Σεπτεμβρίου **1858** • Κέρκυρα, 20 Φεβρουαρίου • 2 Απριλίου • 7 Μαΐου **1860** • 25 Φεβρουαρίου • 18 Μαρτίου; **1861** • τέσσερις αχρονολόγητες επιστολές. Όλες οι επιστολές είναι στην ιταλική γλώσσα.

Προς **Gladstone**, W.E. Αρμολή Επτανήσου [χρονολόγηση κατά προσέγγιση **1859**]

Προς **Grasset**. Αγία Μαύρα, 29 Νοεμβρίου • 6 Δεκεμβρίου **1860** • 9 Ιανουαρίου • 16 Ιανουαρίου • 19 Ιουνίου • 10 Ιουλίου **1861** • Mirano, 10 Αυγούστου • 14 Αυγούστου • 25 Αυγούστου • 6 Σεπτεμβρίου **1862** (Γαλλική)

Προς **Laprade**, Victor de [Γαλλική Ακαδημία]. Αγία Μαύρα, 20 Φεβρουαρίου **1871** (Γαλλική γλώσσα)

Προς καθηγητή **Minich**. χ.τ., χ.χ.

Προς **Rafn**, Carl. Κέρκυρα, 8 Οκτωβρίου **1863** (Γαλλική)

Αποστολείς επιστολών προς τον Αριστοτέλη Βαλαωρίτη (φάκελοι 3.3, 3.4)

Σημ.: Όταν δεν αναγράφεται ένδειξη τόπου, εννοείται η αμέσως προηγούμενη.

Αθανάσιος, μητροπολίτης Κερκύρας. Κέρκυρα, 2 Ιουνίου **1862** • 19 Ιουνίου **1863**. Διαβιβάζει μέσω του Σπυρ. Βαλαωρίτη, δύο επιστολές του Ρηγόπουλου: Ανδρέας Ρηγόπουλος. Αθήνα, 15 Ιουνίου **1863** • Ανδρέας Ρηγόπουλος προς Αθ. Πολίτη, μητροπολίτη Κερκύρας. Αθήνα, 15 Ιουνίου **1863**

Βρεττός, Οδυσσεύς. Ιθάκη, 26 Ιουνίου **1870**. Φωτοαντίγραφο

Βύρων, Φιλολογικός Σύλλογος. Αθήνα, 1 Απριλίου **1872**

Γρίβας, Δ. Περατιά, 24 Ιουλίου • Βόνιτζα, 26 Ιουλίου • 31 Ιουλίου **1863**

Γρίβας, Θ. Περατιά, 2 Ιουλίου **1862**

Θωμόπουλος, Θ.Ι. Κέρκυρα, 15 Φεβρουαρίου **1875**

Καλκάνης, Άγγελος (ποίημα). χ.τ, χ.χ.

Καλλιγιάς, Π. Αθήνα, 6 Ιουλίου **1863**

Καστόρχης, Ευθ. Αθήνα, 3 Μαρτίου • 25 Μαρτίου **1872** (βλ. και Λ. Μερκάτη)

Λασκαράτος, Α. Ζάκυνθος, 25 Σεπτεμβρίου **1859** • Κεφαλληνία, 21 Φεβρουαρίου • 5 Απριλίου **1863** • 19 Απριλίου • 7 Ιουνίου 1871 • 3 Ιουλίου • 10 Οκτωβρίου **1871** • 15/27 Φεβρουαρίου • 26 Μαρτίου • 22 Απριλίου **1872**

Λομβάρδος, Κ. Ζάκυνθος, 30 Νοεμβρίου **1858** • 14/26 Απριλίου **1864**

Λοπρέστης, Ν.- Εταιρία “Η Κοινότης”. Κέρκυρα, 4 Μαΐου **1864**

Μερκάτης, Λεονάρδος. Αθήνα, 24 Νοεμβρίου **1871** και Ευθ. Καστόρχης προς Λεονάρδο Μερκάτη. Αθήνα, 20 Νοεμβρίου **1871** [συνημμένη στην προηγούμενη]

Μπογδάνος, Π. -Δήμαρχος Λευκάδας. Λευκάδα, 19 Φεβρουαρίου **1879**

Νικολούλης, Γ. Α. - Διευθυντής “Αναγνωστηρίου”. Αθήνα, 26 Μαρτίου **1872**

Ξένος, Στέφανος. [Αγγλία] Reform Club, 16 [ή 10;] Αυγούστου **1868**

Παρνασσός, Φιλολογικός Σύλλογος. Αθήνα, 28 Απριλίου **1871** • 26 Μαρτίου **1872** [και αντίγραφο του ίδιου] • 23 Φεβρουαρίου **1876**

Ποστολάκας, Αχιλλεύς - Εφορία Νομισματικού Μουσείου. Αθήνα, 31 Μαρτίου **1864**

Ρηγόπουλος, Ανδρέας. βλ. Αθανάσιος μητροπολίτης Κερκύρας.

Ροΐδης, Ε.Μ. Αθήνα, 25 Οκτωβρίου • 8 Νοεμβρίου • 26 Δεκεμβρίου **1877**

Σταματέλος, Ι.Ν. Λευκάδα, 28 Μαΐου • 3 Ιουνίου **1872**

Στούπος-Μαργηόλας-Ληαροκάπης. χ.τ., χ.χ.

Τρικούπης, Σ. Λονδίνο, 19/31 Δεκεμβρίου **1859**

Τρικούπης, Χ. χ.τ., χ.χ.

Τυπάλδος, Γεώργιος Κ. Έφορος της Δημοσίας και της του Πανεπιστημίου Όθωνος Βιβλιοθήκης. Αθήνα, 12/24 Δεκεμβρίου **1859** • 25 Μαΐου/6 Ιουνίου **1863**

Τυπάλδος, Χρ. Πρ. 20 Ιουνίου **1879**

Φίλεκπαιδευτικός Σύλλογος Κρητών. Ερμούπολη, 12 Ιουλίου **1872** [έντυπη εγκύκλιος επιστολή και καταστατικό]

Φιλήμων, Τιμολέων. Κοπεγχάγη, 17/29 Ιουλίου **1863** • Αθήνα, 12 Απριλίου • 20; Μαΐου • 24 Μαΐου • 30 Μαΐου • 29 Ιουλίου/10 Αυγούστου • [χωρίς ένδειξη ημέρας] Ιουλίου • 4/16 Νοεμβρίου **1878** Τιμολ. Φιλήμων-Βουλή Ελλήνων-Εφορεία Βουλευτηρίου. Αθήνα, 30 Μαΐου **1878**

[Βλέπε και αρχείο Αιμίλιου Τυπάλδου, φάκελος 47.4 Δωρεά Βιβλιοθήκης Τυπάλδου.]

Φρεαρίτης, Κ. - Εφορεία Εθνικής Βιβλιοθήκης και Νομισματικού Μουσείου. Αθήνα, 20 Μαρτίου **1866** • 24 Μαΐου **1867**

Mazel, L. du. Παρίσι, 5 Αυγούστου • 10 Οκτωβρίου **1858** (Γαλλική)

Pallaveri, Daniel. Βενετία, 15 Απριλίου **1858** • 14 Ιουλίου **1868** (Ιταλική)

Rafn, Carl. Κοπεγχάγη, 21 Σεπτεμβρίου • 23 Δεκεμβρίου • χ.χ. **1863**

Tommaseo, N. Φλωρεντία, 18 Αυγούστου **1862**

Φάκελος 4 ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ (1858-1908)

Υποφάκ. 4. 1-5 Ελληνικές εφημερίδες με δημοσιεύματα που αφορούν τον Αριστοτέλη και το έργο του (1858-1908).

<i>Νέα Εποχή</i>	Κέρκυρα	30 Σεπτεμβρίου 1859	Κυρά Φροσύνη
<i>Νέα Εποχή</i>	Κέρκυρα	10 Οκτωβρίου 1859	Κυρά Φροσύνη
<i>Ο Λύχνος</i>	Κεφαλληνία	5 Δεκεμβρίου 1859	Αριστοτέλης Βαλαωρίτης, “Όταν τριανταεφτά ....”
<i>Νέα Εποχή</i>	Κέρκυρα	11 Μαΐου 1862	Αγόρευση Βαλαωρίτη
<i>Ισραηλιτικά Χρονικά</i>	Κέρκυρα	Παράρτημα του αρ. 19 έτος Β΄, 12 Ιουνίου 1863	
<i>Εθνικόν φρόνημα</i>	Αθήνα	10 Απριλίου 1864	Χ. Σακελλαριάδης, “Ο εγκάρδιος ασπασμός εις την αηδόνα Αριστοτέλους Βαλαωρίτου.” Ποίημα
<i>Η Ελπίς</i> , Εφημερίς των αρχών της Γ΄ Σεπτεμβρίου	Αθήνα	14 Ιουλίου 1864 και Παράρτημα του φύλλου 15 Ιουνίου 1864	
<i>Η Ελπίς</i>	Αθήνα	21 Ιουλίου 1864	
<i>Εννομία</i>		21 Ιουλίου 1864	
<i>Νομιμόφρων</i>	Αθήνα	23 Ιουλίου 1864	Αγόρευση Βαλαωρίτη
<i>Πρωινός Ταχυδρόμος</i>		22 Ιουλίου 1864	Περί “εισελεύσεως των Επτανήσιων εν τη Συνελεύσει”
<i>Εθνοφύλαξ</i>		23 Ιουλίου 1864	“Η ορκομοσία και ο Α.Βαλαωρίτης”
<i>Πρωινός Ταχυδρόμος</i>		23 Ιουλίου 1864	“Η ομιλία του κ. Βαλαωρίτου”
<i>Ευαγγελισμός</i>		23 Ιουλίου 1864	“Συνέλευσις. Εξέλεξις των εκλογών της Επτανήσου”
<i>Εννομία</i>		24 Ιουλίου 1864	Συνεδρίαση Βουλής
<i>Φως</i>		24 Ιουλίου 1864	“Οι πληρεξούσιοι της Επτανήσου”
<i>Εθνοφύλαξ</i>		28 Ιουλίου 1864	“Εθνοσυνέλευσις”
<i>Φως</i>		28 Ιουλίου 1864	“Η αγόρευσις του κ. Α.Βαλαωρίτου”
<i>Ραδάμανθος</i>	Αθήνα	30 Ιουλίου 1864	[αναφορά σε αγόρευση του Βαλαωρίτη]
<i>Ιερός Αγών, εφημερίς των δεδουλωμένων λαών της Ανατολής</i>	Αθήνα	20 Αυγούστου 1864	
<i>Ο Παρατηρητής</i>	Αθήνα	29 Δεκεμβρίου 1864	
<i>Αιτωλικός Αστήρ</i>	Μεσολόγγι	25 Ιουλίου 1865	“Ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης”
<i>Λευκάς</i>	Λευκάδα	16 Ιουνίου 1866	Φίλιππος Λούζης, “Πρόσκλησις προς τον εθνικόν ποιητήν Αριστοτέλην Βαλαωρίτην”
<i>Λευκάς</i>	Λευκάδα	23 Ιουνίου 1866	Φίλιππος Λούζης, “Άσμα επί του εν τω προηγουμένω φύλλω δημοσιευθέντος αποσπάσματος των προλεγομένων του Αθ. Διάκου,

			ποιήματος ανεκδότου του εθνικού ποιητού Αριστοτέλου Βαλαωρίτου”
<i>Λευκάς</i>	Λευκάδα	18 Δεκεμβρίου 1866	
<i>Λευκάς</i>	Λευκάδα	28 Ιανουαρίου 1867	σχόλια για αγόρευση Βαλαωρίτη
<i>Λευκάς</i>	Λευκάδα	4 Φεβρουαρίου 1867	σχόλιο για αγγελία συνδρομής για ανατύπωση αγόρευσης Βαλαωρίτη
<i>Λευκάς</i>	Λευκάδα	17 Φεβρουαρίου 1867	Κρητικό ζήτημα
<i>Λευκάς</i>	Λευκάδα	24 Φεβρουαρίου 1867	
<i>Λευκάς</i>	Λευκάδα	4 Μαρτίου 1867	Αναφέρεται στον Αιμίλιο Τυπάλδο
<i>Λευκάς</i>	Λευκάδα	21 Μαρτίου 1867	Κρητικό ζήτημα
<i>Λευκάς, έκτακτον παράρτημα</i>	Λευκάδα	23 Μαρτίου 1867	Σχετικά με αγόρευση Βαλαωρίτη για σύσταση Πρωτοδικείου στη Λευκάδα
<i>Λευκάς</i>	Λευκάδα	30 Μαρτίου 1867	Αγόρευση Βαλαωρίτη
<i>Νόμος</i>	Ερμούπολη	15 Απριλίου 1867	Αθανάσης Διάκος και Αστραπόγιαννος
<i>Αλήθεια</i>	Αθήνα	27 Απριλίου 1867	Αθανάσης Διάκος και Αστραπόγιαννος
<i>Αυγή</i>	Αθήνα	28 Απριλίου 1867	Αθανάσης Διάκος και Αστραπόγιαννος
<i>Πατρίς</i>	Ερμούπολη	29 Απριλίου 1867	Αθανάσης Διάκος και Αστραπόγιαννος
<i>Αλήθεια</i>	Αθήνα	1 Μαΐου 1867	Επαμεινώνδας Αννινος, “Εις ασπασμός τω Εθνικώ Ποιητή Αριστ. Βαλαωρίτη” [Ποίημα]
<i>Μέλλον</i>	Αθήνα	2 Μαΐου 1867	Αθανάσης Διάκος και Αστραπόγιαννος
<i>Λευκάς, έκτακτον παράρτημα</i>	Λευκάδα	3 Μαΐου 1867	
<i>Ερμούπολις</i>	Ερμούπολη	11 Μαΐου 1867	“Αθανάσης Διάκος”, απόσπασμα
<i>Φωνή του λαού</i>	Λαμία	1 Ιανουαρίου 1868	Σχετικά με προσπάθεια ανέγερσης ανδριάντα Διάκου στη Λαμία
<i>Ανατολική Ελλάς</i>	Λαμία	1 Ιανουαρίου 1868	Για τον ανδριάντα Διάκου και επιστολή Βαλαωρίτη για το ίδιο
<i>Εθνεγερσία</i>	Κέρκυρα	5 Απριλίου 1868	Αγόρευση Βαλαωρίτη
<i>Ελληνικός Αγών</i>	Αθήνα	27 Απριλίου 1871	“Ο ιερομόναχος πατριάρχης Γρηγόριος”, άρθρο ανωνύμου
<i>Ο Κώδων</i>	Κέρκυρα	26 Μαρτίου 1872	Αναφορά στον Βαλαωρίτη
<i>Αιών</i>	Αθήνα	27 Μαρτίου 1872	“Ο ανδριάς...”
<i>Αλήθεια</i>	Αθήνα	27 Μαρτίου 1872	“Ο ανδριάς...”
<i>Παλιγγενεσία</i>	Αθήνα	27 Μαρτίου 1872	“Ο ανδριάς...”
<i>Αυγή</i>	Αθήνα	27 Μαρτίου 1872	“Ο ανδριάς...”
<i>Μέριμνα</i>	Αθήνα	28 Μαρτίου 1872	“Ο ανδριάς...”
<i>Ταχυδρόμος Αθηνών</i>	Αθήνα	28 Μαρτίου 1872	“Ο ανδριάς...”
<i>Κρήτη</i>	Αθήνα	28 Μαρτίου 1872	“Ο ανδριάς...”
<i>Εφημερίς των συζητήσεων</i>	Αθήνα	28 Μαρτίου 1872	“Ο ανδριάς...”
<i>Λαός</i>	Αθήνα	28 Μαρτίου 1872	“Ο ανδριάς...”
<i>Μέλλον</i>	Αθήνα	28 Μαρτίου 1872	“Ο ανδριάς...”
<i>Εθνικόν Πνεύμα</i>	Αθήνα	28 Μαρτίου 1872	“Ο ανδριάς...”
<i>Μέριμνα</i>	Αθήνα	28 Μαρτίου 1872	“Ο ανδριάς...”
<i>Ο Γερμανός</i>	Πάτρα	31 Μαρτίου 1872	“Ο ανδριάς...”

<i>Νεολόγος Λαός</i>	Κων/πολη Αθήνα	1/13 Απριλίου 1872 4 Απριλίου 1872	“Ο ανδριάς...” “Ο ανδριάς...” [Η εφ. επιτίθεται στον Κώδωνα για επικριτικά σχόλια κατά του Βαλαωρίτη]
<i>Μέλλον</i>	Αθήνα	11 Απριλίου 1872	υποδοχή Βαλαωρίτη στη Λευκάδα
<i>Εφημερίς των Φιλομαθών Κρήτη Η Σημαία</i>	Αθήνα Αθήνα Λευκάδα	12 Απριλίου 1872 13 Απριλίου 1872 [τέλος] Απριλίου 1872	“Ο ανδριάς...” Επιστολή Βαλαωρίτη υποδοχή Βαλαωρίτη στη Λευκάδα
<i>Εφημερίς των Συζητήσεων</i>	Αθήνα	5 Μαΐου 1872	Μαρία Μπέτσου, “Προς τον εθνικόν της Ελλάδος ποιητήν κ. Α. Βαλαωρίτην” [Ποίημα]
<i>Καποδίστριας</i>	Κέρκυρα	6 Μαΐου 1872	Επιστολή Α.Ρ.Ραγκαβή προς Βαλαωρίτη
<i>Ημέρα</i>	Τεργέστη	6/18 Μαΐου 1872	Εις των συνδρομητών [Δ.Βερναρδάκης], “Τα αποκαλυπτήρια” [Επικριτικό άρθρο]
<i>Ημέρα Ειρηνική (φωτ.) Ελληνική Επιθεώρησις Κόριννα [περιοδικό]</i>	Τεργέστη ; Αθήνα	20/1 Ιουνίου 1872 13 Απριλίου 1872 23 Αυγούστου 1875	Αναδημοσίευση από εφ. <i>Σημαία</i> Ομιλία Βαλαωρίτη
<i>Αιών</i>	Ζάκυνθος	Ιούνιος 1876	Βαλαωρίτη, “Η πρωτομαρτιά ή το χελιδόνι” και επιστολή προς Π.Χιώτη
<i>Εφημερίς Εθνοφύλαξ</i>	Αθήνα Αθήνα	26 Ιουλίου 1876 29 Σεπτεμβρίου 1876 14 Αυγούστου 1877	Επιστολή Βαλαωρίτη προς οικογένεια Γεράσιμου Λιβαδά Ομιλία Βαλαωρίτη “Φιλολογικά. Η Ευφροσύνη” [Επικρίνει το δράμα του Βερναρδάκη που είχε επικρίνει το ποίημα του Βαλαωρίτη “Ο ανδριάς...”.] “Τα της επανάστασεως”. Επικρίνει το ρόλο του Βαλαωρίτη ως αντιπροσώπου Αμύνης.
<i>Παλιγγενεσία</i>	Αθήνα	21 Μαρτίου 1878	Επιστολή Εφορείας Βουλευτηρίου της Βιβλιοθήκης της Βουλής προς Βαλαωρίτη για τη δωρεά 120 τόμων.
<i>Ομόνοια</i>	Λευκάδα	7 Ιουνίου 1878	Θάνατος Β.
<i>Εθνικόν Πνεύμα Εφημερίς Ωρα Στοά Νεολόγος Λαός Εθνοφύλαξ Παλιγγενεσία Φως</i>	Αθήνα Αθήνα Αθήνα Αθήνα Αθήνα Αθήνα Αθήνα Αθήνα Αθήνα	25 Ιουλίου 1879 25 Ιουλίου 1879 25 Ιουλίου 1879 25 Ιουλίου 1879 25 Ιουλίου 1879 26 Ιουλίου 1879 26 Ιουλίου 1879 26 Ιουλίου 1879 26 Ιουλίου 1879	Θάνατος Β. Θάνατος Β. Θάνατος Β. Θάνατος Β. Θάνατος Β. Θάνατος Β. Θάνατος Β. Θάνατος Β. “Ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης”, ποίημα
<i>Πρωϊά Ραμπαγιάς Εθνικόν Πνεύμα Τηλέγραφος</i>	Αθήνα Αθήνα Αθήνα Αθήνα	26 Ιουλίου 1879 26 Ιουλίου 1879 26 Ιουλίου 1879 29 Ιουλίου 1879	Θάνατος Β. “Α.Βαλαωρίτης”, ποίημα Θάνατος Β. Γεωργ. Στρατήγη, “Ελεγείον τω εθνικώ ποιητή Αριστοτέλη Βα-

<i>Ελπίς</i>	Ζάκυνθος	31 Ιουλίου 1879	λαωρίτη”
<i>Μούσαι</i>	Αθήνα	1 Αυγούστου 1879	Θάνατος Β. Κ.Γ.Ξένος, “Ο κύκνος της Λευκάδος”
<i>Ομόνοια</i>	Λευκάδα	1 Αυγούστου 1879	Αφιέρωμα στον Βαλαωρίτη όλο το φύλλο
<i>Η Φωνή</i>	Κέρκυρα	2 Αυγούστου 1879	Θάνατος Β.
<i>Πανόπη</i>	Ερμούπολη	4 Αυγούστου 1879	Φ.Π.Σαρρής, “Εν δάκρυ εις την σκιάν του δημοφιλούς ποιητού Αριστοτέλους Βαλαωρίτου”.
<i>Νέα Ημέρα</i>	Τεργέστη	11/23 Αυγούστου 1879	Ποίημα
<i>Λαός</i>	Αθήνα	13 Αυγούστου 1879	Θάνατος Β.
<i>Ώρα</i>	Αθήνα	16 Αυγούστου 1879	Θάνατος Β.
<i>Κήρυγμα</i>	Αθήνα	23 Αυγούστου 1879	Κ.Διαλεισμάς, “Ελεγείον επί τω θανάτω του εθνικού ποιητού Αριστοτέλους Βαλαωρίτου”
<i>Ομόνοια (φωτ.)</i>	Λευκάδα	23 Αυγούστου 1879	Θάνατος Β. [νεκρολογία και ποιήματα για τον Βαλαωρίτη]
<i>Ώρα</i>	Αθήνα	27 Αυγούστου 1879	Θάνατος Β.
<i>Παλιγγενεσία</i>	Αθήνα	1 Σεπτεμβρίου 1879	Εις Ηπειρώτης, “Ελεγείον εις τον θάνατον του εθνικού ποιητού Αριστοτέλους Βαλαωρίτου”
<i>Εστία</i>	Αθήνα	2 Σεπτεμβρίου 1879	Αφιέρωμα
<i>Εστία</i>	Αθήνα	1 Ιουνίου 1880	Αφιέρωμα
<i>Αιών</i>	Αθήνα	24 Ιουλίου 1880	“Αριστοτέλης Βαλαωρίτης”
<i>Εθνικόν πνεύμα</i>	Αθήνα	24 Ιουλίου 1880	“Μνημόσυνον”
<i>Εφημερίς</i>	Αθήνα	28 Ιουλίου 1880	“Μνημόσυνον”
<i>Πόλεμος</i>	Αθήνα	11 Ιανουαρίου 1881	
<i>Πήγασος</i>	Λευκάδα	30 Μαΐου 1884	Α.Βαλαωρίτη, “Η Φανερωμένη” [ποίημα]
<i>Εστία</i>	Αθήνα	3 Ιουλίου 1883	“Επιστολαί Α.Βαλαωρίτου” [προς μαρκ. Queux de Saint-Hilaire]
<i>Φιλόπατρις</i>	Κέρκυρα	23 Σεπτεμβρίου 1883	Α.Μεζιέρ, “Η ποίησις του Βαλαωρίτου”
<i>Αιών</i>	Αθήνα	7 Φεβρουαρίου 1884	Μετάφραση ποιήματος του Largrade από τον Α.Βαλαωρίτη
<i>Αιών</i>	Αθήνα	1 Αυγούστου 1887	Για τον θάνατο του Σπυρίδωνα Βαλαωρίτη (σε σχέση και με τον Αριστοτέλη)
<i>Ποιητικός ανθών</i>	Ζάκυνθος	23 Αυγούστου 1887	Απόσπασμα επιστολής Α. Βαλαωρίτη προς Αντώνιο Φλαμπουριάρη και ποίημά του “Τα Χρόνια”
<i>Η Χώρα</i>	Αθήνα	12 Ιουλίου 1888	
<i>Σύλλογος</i>	Αθήνα	10 Μαρτίου 1889	[Επικήδειος Γ.Βασιλείου από Α.Ραγκαβή]
<i>Πήγασος</i>	Λευκάδα	3 Δεκεμβρίου 1889	Α.Βαλαωρίτης, “Επί τω θανάτω της θυγατρός μου Ναθαλίας”
<i>Το Άστυ</i>	Αθήνα	15 Απριλίου 1891	Έκδοση ποιημάτων του Βαλαωρίτη από Εστία
<i>Βροντή</i>	Λευκάδα	18 Μαΐου 1903	“Μία αγόρευσις του Α. Βαλαωρίτου... προ 36 ετών”
<i>Το Έθνος</i>	Κέρκυρα	22 Μαΐου 1905	Επιστολή Αρ. Βαλαωρίτη προς Στέφανο Παδοβά

<i>Εστία</i>	Αθήνα	16 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Σκριπ</i>	Αθήνα	17 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Εμπρός</i>	Αθήνα	17 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Εστία</i>	Αθήνα	17 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Ακρόπολις</i>	Αθήνα	17 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Νέον Άστυ</i>	Αθήνα	17 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Πατρίς</i>	Αθήνα	17/30 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Εσπερινή</i>	Αθήνα	17 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Εστία</i>	Αθήνα	18 Ιανουαρίου 1908	“Η γλώσσα του Βαλαωρίτου”
<i>Σκριπ</i>	Αθήνα	18 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Αθήναι</i>	Αθήνα	18 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Ακρόπολις</i>	Αθήνα	18 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Πρωινή</i>	Αθήνα	18 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Νέον Άστυ</i>	Αθήνα	18 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Αστραπή</i>	Πειραιάς	19 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Αθήναι</i>	Αθήνα	19 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Ελλάς</i>	Αθήνα	20 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Το κράτος</i>	Αθήνα	20 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Αστραπή</i>	Αθήνα	21 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Εστία</i>	Αθήνα	22 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Ελευθερία</i>	Λευκάδα	24 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Εστία</i>	Αθήνα	28 Ιανουαρίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Εστία</i>	Αθήνα	29 Ιανουαρίου 1908	Είδηση που αφορά Ιωάννη Βαλαωρίτη
<i>Τηλέγραφος</i>	Αλεξάνδρεια	3/16 Μαρτίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Οικονομική Ελλάς</i>	Αθήνα	8 Μαρτίου 1908	Βίος και έργα Βαλαωρίτη
<i>Εστία</i>	Αθήνα	26 Μαΐου 1908	
<i>Φωνή</i>	Κέρκυρα	7 Ιουνίου 1908	Επιστολές Βαλαωρίτη προς Στέφανο Παδοβά

Φάκελος 5 ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ (1910-1955) ΚΑΙ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ - ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ (1859-1967)

Υποφάκ. 5. 1-3 Ελληνικές εφημερίδες με δημοσιεύματα που αφορούν τον Αριστοτέλη Βαλαωρίτη.

<i>Καιροί</i>	Αθήνα	21 Νοεμβρίου 1910	Κ.Παλαμά, “Ο Βαλαωρίτης”
<i>Ακρόπολις</i> (φωτ.)	Αθήνα	28 Φεβρουαρίου 1913	Γ.Στρατήγη, “Στο βάρδο της Ηπείρου Βαλαωρίτη” [ποίηση]
<i>Αστήρ</i>	Αθήνα	6 Νοεμβρίου 1913	
<i>Νέα Ημέρα Τεργέστης</i>	Αθήνα	14 Ιανουαρίου 1914	“Το δεύτερον μέρος της διαλέξεως του Κωστή Παλαμά περί Βαλαωρίτη”
<i>Πατρίς</i> (φωτ.)	Αθήνα	14 Ιανουαρίου 1914	Μακκαβαίος, “Αριστοτέλης Βαλαωρίτης”
<i>Ο Νουμάς</i>	Αθήνα	22 Φεβρουαρίου 1914	Κ.Παλαμάς, “Το ξερριζωμένο δέντρο”
<i>Νίκη</i>	Λευκάδα	19 Μαρτίου 1915	“Πρωτοφανές μνημόσυνον” [του Ξενοφώντα Βλαωρίτη]

<i>Αθήναι</i>	Αθήνα	15 Αυγούστου 1915	Θεοδ. Βελλιανίτης, “Δύο Συνεδριάσεις”
<i>Εμπρός</i>	Αθήνα	15 Οκτωβρίου 1915	W., “Αλφρέδος Μεζιέρ”
<i>Αθήναι</i>	Αθήνα	3 Μαρτίου 1916	Ομιλία Νιρβάνα στον Παρνασσό
<i>Εστία</i>	Αθήνα	3 Μαρτίου 1916	Ομιλία Νιρβάνα στον Παρνασσό
<i>Αθήναι</i>	Αθήνα	13 Μαρτίου 1916	Στεφ. Δάφνης, “Ο Αστραπόγιαννος”
<i>Αθήναι</i>	Αθήνα	14 Μαρτίου 1916	Στεφ. Δάφνης, “Ο Αστραπόγιαννος Β”
<i>Αθήναι</i>	Αθήνα	15 Μαρτίου 1916	Στεφ. Δάφνης, “Ο Αστραπόγιαννος Γ”
<i>Αθήναι</i>	Αθήνα	30 Οκτωβρίου 1916	Θεοδ. Βελλιανίτης, “Αριστοτέλης Βαλαωρίτης”
<i>Η Καθημερινή</i> <i>Ελληνίς</i>	Αθήνα Αθήνα	12 Αυγούστου 1924 Δεκέμβριος 1924	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη Σοφίας Αντωνιάδου, “Μία Εκατονταετηρίς. Αριστοτέλης Βαλαωρίτης”
<i>Η Καθημερινή</i> <i>Μπουκέτο</i>	Αθήνα Αθήνα	31 Μαρτίου 1925 31 Μαΐου 1925	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη Παναγιώτης Πανάς, “Ποιητική Συναγωγή”
<i>Νέα Αλήθεια</i> <i>Εστία</i>	Θεσσαλονίκη Αθήνα	27 Απριλίου 7 Ιουνίου 1925	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη Ανώνυμος, “Αριστοτέλης Βαλαωρίτης”
<i>Η Βραδυνή</i> <i>Η Ελληνική</i>	Αθήνα Αθήνα	7 Ιουνίου 1925 7 Ιουνίου 1925	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη Μανώλης Κανέλλης, “Αριστοτέλης Βαλαωρίτης”
<i>Ελεύθερος Λόγος</i>	Αθήνα	7 Ιουνίου 1925	Σίμος Μενάρδος, “Ο Βάρδος των αρματολών και των κλεφτών”
<i>Ελεύθερον Βήμα</i>	Αθήνα	7 Ιουνίου 1925	Α.Τσαμόπουλος, “Αι εορταί του Βαλαωρίτου εις την Λευκάδα”
<i>Ελεύθερος Τύπος</i> <i>Εμπρός</i>	Αθήνα Αθήνα	7 Ιουνίου 1925 7 Ιουνίου 1925	Κλ.Παράσχος, “Ο Βαλαωρίτης” Κ.Παλαμά, “Αριστοτέλης Βαλαωρίτης”, ποίημα
<i>Εμπρός</i>	Αθήνα	8 Ιουνίου 1925	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη
<i>Ελεύθερος Λόγος</i>	Αθήνα	8 Ιουνίου 1925	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη
<i>Νέα Ημέρα Τεργέστης</i>	Αθήνα	8 Ιουνίου 1925	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη
<i>Δημοκρατία</i>	Αθήνα	8 Ιουνίου 1925	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη
<i>Αθήναι</i>	Αθήνα	8 Ιουνίου 1925	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη
<i>Ένωσις</i>	Λευκάδα	8 Ιουνίου 1925	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη
<i>Η Βραδυνή</i>	Αθήνα	8 Ιουνίου 1925	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη και Κ.Παράσχος, “Αριστοτέλης Βαλαωρίτης, ο πολιτικός”
<i>Πολιτεία</i>	Αθήνα	8 Ιουνίου 1925	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη
<i>Ελεύθερον Βήμα</i>	Αθήνα	10 Ιουνίου 1925	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη
<i>Η Διάπλασις των</i> <i>Παιδών</i>	Αθήνα	27 Ιουνίου 1925	Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη
<i>Νέα Αλήθεια</i>	Θεσσαλονίκη	17 Δεκεμβρίου 1927	Β.Κατωπόδης, “Πρόωρος Αθηνασία”
<i>Λευκάς</i>	Λευκάδα	30 Ιουνίου 1954	Επέτειος 75 ετών από θάνατο Α.Βαλαωρίτη
<i>Βήμα</i>	Λευκάδα	17 Ιουνίου 1955	Έκθεση Βαλαωρίτη στο Γαλλικό Ινστιτούτο

Υποφάκ. 5. 4 Ξενόγλωσσες εφημερίδες με δημοσιεύματα που αφορούν τον Αριστοτέλη Βαλαωρίτη (1859-1911).

<i>L' eta presente</i>	Βενετία	5 Μαρτίου 1859	Εκτενής αναφορά σε αγόρευση του Βαλαωρίτη
<i>Le Précurseur</i>	Αθήνα	16 Μαΐου 1861	Επιστολή Α.Παπαδόπουλου Βρετού που αναφέρεται στον Βαλαωρίτη
<i>Il Diavoletto</i>	Τεργέστη	20 Μαΐου 1862	Επιστολή με αρχικά Α.Υ. που αναφέρεται στον Βαλαωρίτη (με την ιδιότητα του πολιτικού).
<i>La Grèce</i>	Αθήνα	11 Αυγούστου 1864	Αγόρευση Βαλαωρίτη
<i>Il Cittadino</i>	Τεργέστη	21 Απριλίου 1872	Για την εκδήλωση αποκαλυπτηρίων του ανδριάντα Γρηγορίου Έ' και ποίημα Βαλαωρίτη
<i>Journal des débats</i>	Παρίσι	8 Μαΐου 1872	Για την εκδήλωση αποκαλυπτηρίων του ανδριάντα Γρηγορίου Έ' και ποίημα Βαλαωρίτη
<i>Gazzetta di Venezia</i>	Βενετία	13 Απριλίου 1872	Για την εκδήλωση αποκαλυπτηρίων του ανδριάντα Γρηγορίου Έ' και ποίημα Βαλαωρίτη
<i>Il Baretti</i>	Τορίνο	3 Φεβρουαρίου 1876	Σονέττο του ποιητή Andrea Maffei για την Όλγα Βαλαωρίτη και σονέττο του J.Bernardi για την Ναταλία Βαλαωρίτη (2 λατινικές μεταφράσεις)
<i>Il Dalmata</i>	Ζάρα	20 Αυγούστου 1876	Paolo Mazzoleni, "Aristotile Vallauriti"
<i>Triester Zeitung</i>	Τεργέστη	13 Αυγούστου 1879	Θάνατος Βαλαωρίτη
<i>Il Cittadino</i>	Τεργέστη	14 Αυγούστου 1879	Θάνατος Βαλαωρίτη
<i>Il Tempo</i>	Βενετία	16 Αυγούστου 1879	Θάνατος Βαλαωρίτη
<i>Il Cittadino</i>	Τεργέστη	17 Αυγούστου 1879	Θάνατος Βαλαωρίτη
<i>L' Adriatico Gazzetta del Veneto</i>	Βενετία	4 Σεπτεμβρίου 1879	"La questione Greca"
<i>Politica e commercio</i>	Μεσσίνα	19 Αυγούστου	[Δημ.Πέρκας], "Aristoteli Valaoriti"
<i>Archivio Veneto (estratto)</i>		Σειρά II, Τομ. XXV, μέρος II, 1883	Γαλλική έκδοση ποιημάτων Βαλαωρίτη
<i>Le messenger d' Athènes</i>	Αθήνα	12 Ιουνίου 1905	Άγαλμα Βαλαωρίτη [σημείωμα του Στεφανόπολι]
<i>Le messenger d' Athènes</i>	Αθήνα	21 Ιουνίου; 1908	Jeanne Z. Stéphanopoli, "Les idées d' Aristote Valaoritis"
<i>Le Cronacle letterarie</i>	Φλωρεντία	2 Ιουλίου 1911	Camillo Cessi, "Aristotele Valaorititis"
<i>Le Cronacle letterarie</i>	Φλωρεντία	9 Ιουλίου 1911	Camillo Cessi, "Aristotele Valaorititis"

Υποφάκ. 5. 5 Αποκόμματα (1859-1967).

Ελληνικά

- Ποικίλα αποκόμματα 1859-1967.

Αποκόμματα με αγορεύσεις, ποιήματα, ειδήσεις και κείμενα που αφορούν τον Αριστοτέλη Βαλαωρίτη (1859-1967).

- Αποκόμματα που αναφέρονται στις εκδηλώσεις του εορτασμού της εκατονταετηρίδας του Βαλαωρίτη το 1925.

Ξενόγλωσσα

Ανταπόκριση από Κέρκυρα (επίσκεψη λόρδου Έλλιοτ), εφ. *Monarchia Nazionale*, 1863.

N.Tommaseo, “Canti Greci di Aristotele Vallauriti di Santa Maura - Corfu”.

Αγγλικό απόκομμα για θάνατο Βαλαωρίτη.

Υποφάκ. 5. 6 Φωτοαντίγραφα εφημερίδων, 1867-1916.

Υποφάκ. 5. 7 Δίφυλλα με ενδείξεις των περιεχομένων τους σε ιταλική γλώσσα, που πιθανότατα περιείχαν δημοσιεύματα που αφορούν τον Αριστοτέλη (πολιτικές ομιλίες του, κριτικές για το έργο του κ.λπ.). Το περιεχόμενό τους θα πρέπει να ταυτίζεται με τεκμήρια των φακέλων 4 και 5.

Υποφάκ. 5. 8 Έντυπα

- Τα της τελετής των αποκαλυπτηρίων του ανδριάντος του αοιδίμου Πατριάρχου Γρηγορίου του Ε'. Εν Αθήναις, τυπ. Σ.Κ. Βλαστού, 1872.

- Παρτιτούρες: Α. Βαλαωρίτου, “Φύσα βοριά” και “Η Φάλαγξ”. Μουσική Γ.Λαμπίρη .

ΑΡΧΕΙΟ ΕΛΟΪΣΙΑΣ ΑΡΙΣΤΟΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (Φάκελοι 6-8)

Φάκελος 6 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ (1851-1879)

Υποφάκ. 6. 1 Επιστολές Αριστοτέλη Ι. Βαλαωρίτη προς τη σύζυγό του Ελοΐσία (1851-1862) και μία επιστολή του πατέρα της (1855).

Υποφάκ. 6. 2 Επιστολές Αριστοτέλη προς τη σύζυγό του (1863-1867).

Υποφάκ. 6. 3 Επιστολές Αριστοτέλη προς τη σύζυγό του (1868-1872).

Υποφάκ. 6. 4 Επιστολές Αριστοτέλη προς τη σύζυγό του (1873-1876).

Υποφάκ. 6. 5 Επιστολές Αριστοτέλη προς τη σύζυγό του (1877-1879 και αχρονολόγητες).

[Οι γλώσσες των επιστολών είναι: η γαλλική για τὰ έτη 1851-1853, η ιταλική για τα έτη 1855-1864, ενώ τα ελληνικά χρησιμοποιούνται από το 1867 μέχρι το 1878.]

Φάκελος 7 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ (1869-1882)

Υποφάκ. 7. 1 Επιστολές Ιωάννη (Νάνου) προς τη μητέρα του Ελοΐσία (1869-1872).

Υποφάκ. 7. 2 Επιστολές Ιωάννη προς τη μητέρα του (1873-1874).

Υποφάκ. 7. 3 Επιστολές Ιωάννη προς τη μητέρα του (1875).

Υποφάκ. 7. 4 Επιστολές Ιωάννη προς τη μητέρα του (1876-1877).

Υποφάκ. 7. 5 Επιστολές Ιωάννη προς τη μητέρα του (1878-1879).

Υποφάκ. 7. 6 Επιστολές Ιωάννη προς τη μητέρα του (1880-1881).

Υποφάκ. 7. 7 Επιστολές Ιωάννη προς τη μητέρα του (1882).

Φάκελος 8 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ (1862-1900)

Υποφάκ. 8. 1 Επιστολές Ιωάννη προς τη μητέρα του (1883).

Υποφάκ. 8. 2 Επιστολές Ιωάννη προς τη μητέρα του (1884).

Υποφάκ. 8. 3 “Επιστολαί Ιωάννου Βαλαωρίτη προς την μητέρα του” (1885).

Υποφάκ. 8. 4 Επιστολές Ιωάννη προς τη μητέρα του (1886-1888).

Υποφάκ. 8. 5 Επιστολές Ιωάννη προς τη μητέρα του (1889-1894).

Υποφάκ. 8. 6 Επιστολές Ιωάννη προς τη μητέρα του (1895-1898).

Υποφάκ. 8. 7 Επιστολές Ιωάννη προς τη μητέρα του (1899-1900).

Υποφάκ. 8. 8 Επιστολές Αιμίλιου, Ανδρέα, Όλγας προς τη μητέρα τους (1867-1890).

Υποφάκ. 8. 9 Επιστολές Ζωής Ι. Βαλαωρίτη προς την πεθερά της (1895-1899).

Υποφάκ. 8. 10 Επιστολές διαφόρων προς Ελοϊσία (1862-1899): Δ. Βικέλα (1885-1892), Ναρ. Zambelli (1887, 1891), Κ. Σάθα (1881), Παλαιολόγου (1862), Π. Κορωναίου (1869), Ε. Γάιβερ (1883), Γ. Στρέιτ (1890) κ.ά.

ΑΡΧΕΙΟ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (Φάκελος 9)**Βιογραφικό σημείωμα Αιμίλιου Α. Βαλαωρίτη (1857-1882)**

Δευτερότοκος γιος του Αριστοτέλη και της Ελοϊσίας Βαλαωρίτη γεννήθηκε στις 9 Αυγούστου 1857 στη Βενετία. Πήγε σχολείο όπως και ο αδελφός του Ιωάννης, στη Λευκάδα και στην Κέρκυρα και κατόπιν, το 1873, γράφτηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Αθήνας. Συνέχισε τις σπουδές του στη Γερμανία και πήρε διπλώματα Φιλοσοφίας από τα πανεπιστήμια της Λειψίας, του Μονάχου και της Ιένας (1875-1878). Η διδακτορική του διατριβή, η οποία εκδόθηκε από τον φίλο του και καθηγητή της Φυσιολογίας W. Preyer, είχε τίτλο “ Η γένεσις του ζωϊκού ωού” και ήταν αποτέλεσμα μακρόχρονων εργαστηριακών ερευνών.

Ο Αιμίλιος Βαλαωρίτης ο οποίος έπασχε από φυματίωση, αναγκάστηκε λόγω της υγείας του να εγκατασταθεί στη νήσο Μαδέρα των Καναρίων, όπου τον Ιανουάριο του 1882, λίγους μήνες πριν πεθάνει, διορίστηκε επίσημα ως έλληνας πρόξενος.

Άφησε την τελευταία του πνοή στη Μαδέρα στις 10 Ιουλίου 1882, σε ηλικία 25 ετών, και ετάφη στο αγγλικό κοιμητήριο του νησιού.

Φάκελος 9 ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ - ΜΕΛΕΤΕΣ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ (1857-1883)**Υποφάκ. 9. 1 Οικογενειακή αλληλογραφία (1864-1879)**

Επιστολές Αριστοτέλη και Ελοϊσίας Βαλαωρίτη προς το γιο τους Αιμίλιο.

Υποφάκ. 9. 2 Οικογενειακή αλληλογραφία (1870-1875)

Επιστολές Ιωάννη προς τον αδελφό του Αιμίλιο.

Υποφάκ. 9. 3 Οικογενειακή αλληλογραφία (1876-1879)

Επιστολές Ιωάννη προς τον αδελφό του Αιμίλιο.

Υποφάκ. 9. 4 Φιλική αλληλογραφία (1875-1878)

Επιστολές Αλέξανδρου Ζαΐμη προς Αιμίλιο.

Υποφάκ. 9. 5 Μελέτες και ποιήματα

- Χειρόγραφα μελετών Αιμίλιου, ποιήματα και μεταφράσεις ποιημάτων γερμανών συγγραφέων από τον Αιμίλιο Βαλαωρίτη.

- Διδακτορική διατριβή Αιμίλιου Βαλαωρίτη με πλήρη τίτλο: “Die genesis der Their Eies Untersuchungen von Dr. Emil Valaoritis, nach dem tode des Verfassers herausgegeben von Dr. W. Preyer”. Leipzig, Th.Grieben’ s verlag, 1882, σελ. 227 (έντυπο).

Υποφάκ. 9. 6 Προσωπικά έγγραφα (1857-1883)

- Αντίγραφο πιστοποιητικού βαπτίσεως (1857), απολυτήριο Γυμνασίου Κερκύρας (1873), εγγραφή στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών (1873), διπλώματα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίων Λειψίας, Μονάχου, Ιένας (1875-1878), επίσημα έγγραφα ελληνικής και πορτογαλικής κυβέρνησης για το διορισμό του Αιμίλιου Βαλαωρίτη ως έλληνα προξένου στη Μαδέρα (1882), διαθήκη Αιμίλιου (1882), κλισέ εκτύπωσης επισκεπτηρίων.
- Φύλλα εφημερίδων: *Ασμοδαίος*, *Αιών*, *Νέα Εφημερίς*, *Εφημερίς*, *Ελευθερία*, για το θάνατο του Αιμίλιου (1882-1883).

ΑΡΧΕΙΟ ΙΩΑΝΝΗ ΑΡΙΣΤΟΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (Φάκελοι 10-40)

Βιογραφικό σημείωμα Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη (1855-1914)

Ο πρωτότοκος γιος του Αριστοτέλη και της Ελοϊσίας γεννήθηκε στις 17 Ιουνίου 1855 στη Λευκάδα. Μαθήτευσε στο Ελληνικό Εκπαιδευτήριο και στο Γυμνάσιο της Λευκάδας συνεχίζοντας τις γυμνασιακές σπουδές του στην Κέρκυρα. Σπούδασε Νομικά στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας (1872-1876) και επέστρεψε στη Λευκάδα, όπου διορίστηκε δικηγόρος δικαστηρίων, αναλαμβάνοντας συγχρόνως τη διαχείριση της οικογενειακής περιουσίας. Μετά το θάνατο του πατέρα του εξακολούθησε να δικηγорεί στη Λευκάδα μέχρι την εγκατάστασή του στα τέλη του 1881 στην Αθήνα και την πρόσληψή του στο δικηγορικό γραφείο του Ξενοφώντα Ψαρρά. Όταν το 1882 ιδρύθηκε η Εταιρεία Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ο Ιωάννης Βαλαωρίτης ανέλαβε τη θέση του γενικού γραμματέα διεκπεραιώνοντας πολλές σημαντικές υποθέσεις της Εταιρείας. Οκτώ χρόνια αργότερα, το 1890 προσελήφθη από τον Μάρκο Ρενιέρη ως γραμματέας στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος για να εκλεγεί υποδιοικητής το 1895. Όταν ο διοικητής Στ. Στρέιτ ανέλαβε το υπουργείο Οικονομικών το 1897, ο Βαλαωρίτης ανέλαβε την αναπλήρωσή του στη διοίκηση της Τράπεζας. Ήδη από το 1902 στον εορτασμό των εξήντα χρόνων του πρώτου πιστωτικού ιδρύματος της χώρας, ο Στρέιτ θεωρούσε τον Βαλαωρίτη ως διάδοχό του. Η εκλογή του από τη Γενική Συνέλευση της Τράπεζας στη θέση του διοικητή έγινε τον Ιανουάριο του 1911.

Η σημαντικότερη οικονομική μελέτη του, μεταξύ πολλών συμβάσεων, νομοσχεδίων και άρθρων είναι το βιβλίο του *Ιστορία της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος* που εκδόθηκε το 1902.

Το θαυμασμό και το καθήκον προς το όνομα του πατέρα του εκπλήρωσε ο Ιωάννης γράφοντας τη βιογραφία του εμπλουτισμένη με πλήθος ανέκδοτων εγγράφων *Αριστοτέλους Βαλαωρίτου, Βίος και έργα* που εκδόθηκε από τη Βιβλιοθήκη Μαρασλή το 1907.

Ο Ιωάννης Βαλαωρίτης είχε παντρευτεί το 1891 τη Ζωή, κόρη του Κωνσταντίνου Μουρούζη και της Ελένης Μαυρομιχάλη, με την οποία απέκτησαν τέσσερα παιδιά: τον Αριστοτέλη (1892-1960), τον Κωνσταντίνο (1893-1936), την Ελοϊσία (1895-) και την Ελένη (1902-1985).

Πέθανε σε ναυτικό δυστύχημα στον Πειραιά στις 16 Μαρτίου 1914 και ετάφη στο Α΄ Νεκροταφείο της Αθήνας.

I. ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ**Φάκελος 10 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ (1864-1910)**

Υποφάκ. 10. 1-2 Επιστολές Αριστοτέλη Ι. Βαλαωρίτη προς το γιο του Ιωάννη (1864-1879).

[Αρκετές επιστολές απευθύνονται και στους δύο γιους του, Ιωάννη και Αιμίλιο, που βρίσκονταν μαζί στην Κέρκυρα εκείνη την εποχή. Συμπεριλαμβάνεται επιστολή ημερ. 18/9/1872 από τη Μαδουρή με οδηγίες και συμβουλές προς τον Ιωάννη, ο οποίος επρόκειτο να πάει στην Αθήνα για πανεπιστημιακές σπουδές.]

Υποφάκ. 10. 3-4 Επιστολές Ελοϊσίας Α. Βαλαωρίτη προς το γιο της Ιωάννη (1867-1900).

Υποφάκ. 10. 5-6 Επιστολές Αιμίλιου προς τον αδελφό του (1868-1877).

Υποφάκ. 10. 7 Επιστολές Ανδρέα προς τον αδελφό του (1871-1886). *[Με ένδειξη “Επιστολαί πολυκλαύστου αδελφού μου Ανδρέα”.]*

Υποφάκ. 10. 8 Επιστολές Όλγας προς τον αδελφό της (1877-1897).

Υποφάκ. 10. 9 Επιστολές των πάππων Αιμίλιου και Μαριέττας Τυπάλδου προς τον εγγονό τους (1868-1874) και επιστολές Σπυρίδωνα, Δημοσθένη και Ξενοφόντα Βαλαωρίτη προς τον ανιψιό τους (1872-1910).

Φάκελος 11 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ (1890-1914)

Υποφάκ. 11. 1 Επιστολές Ζωής (το γένος Κ. Μουρούζη) προς το σύζυγό της Ιωάννη (Νάνο) Βαλαωρίτη (1890-1896).

Υποφάκ. 11. 2 Επιστολές Ζωής προς τον σύζυγό της (1913-1914).

Υποφάκ. 11. 3 Επιστολές Ραλλούς (Λιλής) Κ. Μουρούζη προς το γαμπρό της Ιωάννη Βαλαωρίτη (1897-1914) και επιστολές Γεωργίου Κ. Μουρούζη (χ.χ.).

Φάκελος 12 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ (1892-1915)

Υποφάκ. 12. 1 Συγχαρητήριες επιστολές και τηλεγραφήματα για τη γέννηση των παιδιών του Ιωάννη και της Ζωής (1892-1902):

- Συγχαρητήριες επιστολές και τηλεγραφήματα προς Ιωάννη και Ζωή Βαλαωρίτη για τη γέννηση του γιου τους Αριστοτέλη (Μάιος-Αύγουστος 1892).
- Συγχαρητήριες επιστολές και τηλεγραφήματα για τη γέννηση του γιου τους Κωνσταντίνου (Ιούλιος-Αύγουστος 1893).
- Συγχαρητήριες επιστολές και τηλεγραφήματα για τη γέννηση της κόρης τους Ελοϊσίας (Λίζας) (Αύγουστος-Σεπτέμβριος 1895).
- Συγχαρητήριες επιστολές και τηλεγραφήματα για τη γέννηση της κόρης τους Ελένης (Οκτώβριος-Νοέμβριος 1902).

Υποφάκ. 12. 2-3 Επιστολές Αριστοτέλη προς γονείς του (1902-1913).

Υποφάκ. 12. 4-5 Επιστολές Κωνσταντίνου (Ντίνου) προς γονείς του (1902-1915).

Υποφάκ. 12. 6 Επιστολές Λίζας και Ελένης προς γονείς τους (1902-1913).

Υποφάκ. 12. 7 Επιστολές Ιωάννη Βαλαωρίτη προς τα παιδιά του (1911-1914).

[Ορισμένες απευθύνονται προσωπικά στον Ντίνο ή στον Αριστοτέλη, αλλά οι περισσότερες αρχίζουν "Αγαπημένα μου παιδιά". Εξωτερική ένδειξη δέσμης "Επιστολαί λατρευτού μου πατρός άτινας μεταβιβάζω εις τον αγαπημένον μου αδελφόν ως ιερόν κειμήλιον. Κ.Ι. Βαλαωρίτης".]

Φάκελος 13 ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ - ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΘΑΝΑΤΟ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΩΝ (1879-1907)

Υποφάκ. 13. 1 Συλλυπητήριες επιστολές και τηλεγραφήματα για το θάνατο του πατέρα του Αριστοτέλη (1879) και του αδελφού του Αιμίλιου (1882).

Υποφάκ. 13. 2 Συλλυπητήριες επιστολές και τηλεγραφήματα για το θάνατο του αδελφού του Ανδρέα. Αγγελτήριο κηδείας, φύλλα εφημερίδας *Πήγασος* (αρ. 175, 176, 183 με άρθρο του Α. Αλβανίτη) για το θάνατο του Ανδρέα Βαλαωρίτη και του Επαμεινώνδα Κόνδαρη (1887-1888).

Υποφάκ. 13. 3 Συλλυπητήριες επιστολές, τηλεγραφήματα και επισκεπτήρια προς Ιωάννη και Ζωή Βαλαωρίτη για το θάνατο της μητέρας τους Ελοΐσίας (1901) και επιστολή και λογαριασμός παρισινού γραφείου τελετών για έξοδα κηδείας Γεωργίου Κ. Μουρούζη (1907).

Φάκελος 14 ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ (1873-1914)

Υποφάκ. 14. 1 Φιλική αλληλογραφία (1873-1904)

- “Επιστολαί αγαπητού φίλου Φιλίππου Βλαντή” (1873-1877). Περιλαμβάνεται μονόφυλλο με τον επικήδειο λόγο του Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη για το φίλο του και δύο επιστολές του πατέρα Βλαντή.
- Επιστολές Σπυρίδωνα Βλαντή (1876-1904).
- “Επιστολαί αγαπητού φίλου Διον. Στεφάνου” (1877-1900).
- “Επιστολαί αγαπητού φίλου Δ. Ρώσση” (1877-1890).

Υποφάκ. 14. 2 Φιλική αλληλογραφία (1877-1887)

- “Επιστολαί Ιουλίου Γαλβάνη” (1882-1887).
- “Επιστολαί Paul Langerhaus και W.Preyer” (1881-1884). [*Ορισμένες επιστολές των δύο παραπάνω αποστολέων απευθύνονται στην Ελοΐσία Α. Βαλαωρίτη.*]
- “Επιστολαί Flora Robinow και ετέρων σχετικής προς αναμνήσεις οικογενειακάς προσφιλείς” (1883-1887).
- “Επιστολαί διαφόρων φίλων αγαπητών προς ανάμνησιν γεγονότων σπουδαίων” (1877-1879).

Υποφάκ. 14. 3 Φιλική αλληλογραφία (1898-1912)

- Επιστολές Στ. Στρέιτ (1898-1909).
- Επιστολές Αλέξ. Ζαΐμη προς Ι.Β. και τρεις επιστολές του Ασημάκη Ζαΐμη (1906-1907).
- Επιστολές L. Bodio (1898-1912).
- Επιστολές Στ. Δέλτα (1902-1910).

Υποφάκ. 14. 4 Φιλική αλληλογραφία (1872-1914)

- Σχέδια επιστολών Ι.Β. προς G.Yemenis, marquis Queux de St. Hilaire, βασιλείς, διάδοχο κ.ά. (1877-1912). [*Αρκετά σχέδια απαντητικών επιστολών του Ι.Β. είναι ταξινομημένα με την παραληφθείσα επιστολή, όταν αυτή υπάρχει.*]
- Επιστολές διαφόρων προς τον Ι.Β. (1872-1914).

Υποφάκ. 14. 5 Φιλική αλληλογραφία (1907-1913)

- Ευχαριστήριες επιστολές διαφόρων σχετικές με την έκδοση και αποστολή του βιβλίου του Ι.Β. Αριστοτέλους Βαλαωρίτου *Βίος και έργα*. [Βλέπε και αρχείο Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, φάκελο 1.7, Βιογραφικά και φάκελο 4 Εφημερίδες, ελληνικές].

II. ΒΙΒΛΙΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ Ι. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ

Παραθέτουμε εδώ την εισαγωγή της Ελένης Γαρδίκας Κατσιαδάκη, ερευνήτριας του Κέντρου Ερευνών Ιστορίας του Νεότερου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών, σε δακτυλόγραφη εργασία της με αντικείμενο την επεξεργασία των βιβλίων αντιγραφής επιστολών που είχε ετοιμάσει για δικούς της ερευνητικούς σκοπούς και είχε καταθέσει στο Ε.Λ.Ι.Α. με τίτλο “Αρχείο Ιωάννη Α.Βαλαωρίτη. Copies de Lettres, αρ. 7-15 (1897-1914). Περιγραφικός κατάλογος”. Αντίγραφο ολόκληρου του καταλόγου βρίσκεται στο παράρτημα 1 αυτού του ευρετηρίου.

Στο αρχείο του Ιωάννη Βαλαωρίτη (1855-1914), που βρίσκεται στην Εταιρεία Ελληνικού Λογοτεχνικού Αρχείου, υπάρχει μια σειρά 15 βιβλίων αντιγράφων επιστολών (Copie de Lettres), τα οποία τηρούσε συστηματικά ο Βαλαωρίτης από το 1882 μέχρι το 1914. Στον περιγραφικό κατάλογο που ακολουθεί καταχωρίζονται όλες οι επιστολές που περιλαμβάνονται στο δεύτερο μέρος αυτής της σειράς και που καλύπτουν την περίοδο από το 1897 μέχρι τις παραμονές του θανάτου του το 1914. Το μέρος αυτό αποτελείται από 9 βιβλία (έχουν αριθμηθεί από το 7 έως 15), τα οποία περιέχουν 499 αριθμημένα φύλλα το καθένα. Από τους τόμους αυτούς, μόνο στους υπ’ αριθ. 9 και 14 έχουν χρησιμοποιηθεί όλα τα φύλλα. Τα βιβλία περιλαμβάνουν στο τέλος, μετά από τα αριθμημένα φύλλα, και αλφαβητικά ευρετήρια παραληπτών, αλλά σε ελάχιστα από τα βιβλία έχει γίνει ευρετηριασμός των παραληπτών. Χρονικά, οι τόμοι αλληλοεπικαλύπτονται όπως δείχνει ο πίνακας που ακολουθεί. Επίσης, σε ορισμένους από τους τόμους ο Βαλαωρίτης έχει δώσει όνομα χαρακτηριστικό του περιεχομένου τους και σε άλλους όχι. Παραθέτω, για να αποκτήσει ο χρήστης συνοπτική εικόνα του υλικού, τα χρονολογικά όρια και τις ενδείξεις περιεχομένου των τόμων αυτών: (η αρίθμηση των βιβλίων και η δήλωση των χρονολογικών ορίων είναι δικές μου, αλλά το όνομα, οσάκις δίδεται, είναι αυτό που αναγράφεται στο εξώφυλλο του βιβλίου):

- αρ. 7 1897-1904*
- αρ. 8 1904-1913 “Ατομικά και σχετικά Τραπέζης”*
- αρ. 9 1905-1907 “Ατομικών”*
- αρ. 10 1907-1908 “Εταιρεία Γενικών Αποθηκών. Ιδιαίτερα”*
- αρ. 11 1909-1912 “Ατομικά”*
- αρ. 12 1911 “Εθνικής Τραπέζης. Λίαν εμπιστευτικά”*
- αρ. 13 1910 (V-III)*
- αρ. 14 1913 “Paris- 1) Μάιος-Αύγουστος 1913 2) Σεπτέμβριος - Αντίγραφα επιστολών”*
- αρ. 15 1913-1914*

Στους τόμους τους οποίους καλύπτει ο περιγραφικός κατάλογος περιλαμβάνονται συνολικά αντίγραφα 1115 επιστολών που έστειλε ο Βαλαωρίτης σε διαφόρους ακριβώς όπως είναι γραμμένο στο έγγραφο (π.χ. “—Σωτηράκης”). Αν δηλώνεται μόνο ο τίτλος του παραλήπτη, τότε σημειώνεται μόνο αυτός (π.χ. “Υψηλότατος”). Αν κανένα από τα παραπάνω στοιχεία δεν δηλώνεται ή δεν προκύπτει με ασφάλεια, τότε ο παραλήπτης χαρακτηρίζεται “Άγνωστος”. Στη στήλη τέλος του περιεχομένου, μετά από την περίληψη, σημειώνονται επίσης, όταν υπάρχουν, και τα ακόλουθα: μέσα σε παρένθεση ( ) ο χαρακτηρισμός της επιστολής (π.χ. εμπιστευτική, προσωπική κ.λπ.) σε αγκύλες [ ] η ιδιότητα του παραλήπτη κατά την πρώτη αναφορά του ονόματος του (παραλείπονται οι περιπτώ-

σεις που θεωρούνται γνωστές καθώς και οι εντελώς ασήμαντες) και τέλος, αν πρόκειται για τηλεγράφημα, υπάρχει στη στήλη αυτή η ένδειξη τηλ. Παρέκκλιση από τον τύπο αυτόν έγινε στους τόμους 14 και 15, στους οποίους, επειδή τα τηλεγραφήματα εμφανίζονται με ιδιαίτερα μεγάλη πυκνότητα, υπάρχει ειδική στήλη, αμέσως πριν από τη στήλη του περιεχομένου, όπου σημειώνεται η σχετική ένδειξη.

Τέλος, στη στήλη του περιεχομένου χρησιμοποιήθηκαν οι εξής συντομογραφίες

Δ.Ο.Ε. = Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος

Ε.Γ.Α. = Εταιρεία Γενικών Αποθηκών

Ε.Ε.Σ. = Εταιρεία Ελληνικών Σιδηροδρόμων

Ε.Σ.Θ. = Εταιρεία Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας

Ε.Τ.Τ. = Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

Ι.Α.Β. = Ιωάννης Βαλαωρίτης

Σ.Α.Π. = Σιδηρόδρομος Αθηνών-Πειραιώς

Σ.Β.Δ.Ε. = Σιδηρόδρομοι Βορειοδυτικής Ελλάδος

Σ.Π.Α.Π. = Σιδηρόδρομοι Πειραιώς Αθηνών Πελοποννήσου

υ/μα = υποκατάστημα

Φάκελος 15 ΒΙΒΛΙΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ, ΑΡ. 1 - 5 (1882-1894)

1. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (16 Δεκεμβρίου 1882 - 6 Ιανουαρίου 1887)
2. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (1 Ιανουαρίου 1887 - 11 Μαΐου 1888)
3. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (17 Ιουλίου 1888 - 16 Αυγούστου 1890)
4. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (10 Νοεμβρίου 1888 - 20 Μαΐου 1893)
5. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (25 Μαΐου 1893 - 22 Σεπτεμβρίου 1894)

Φάκελος 16 ΒΙΒΛΙΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ, ΑΡ. 6 - 9 (1894-1909)

[Βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 ευρετηρίου]

6. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (22 Σεπτεμβρίου 1894 - 17 Φεβρουαρίου 1897)
7. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (24 Φεβρ./8 Μαρτίου 1897- 29 Οκτωβρίου 1904)
8. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (24 Μαΐου 1904 - 7/20 Μαρτίου 1913). Ένδειξη “Ατομικά και σχετικά Τραπεζίτης”.
9. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (3/16 Νοεμβρίου 1904 - 2/15 Ιανουαρίου 1909). Ένδειξη “Ατομικών”.

Φάκελος 17 ΒΙΒΛΙΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ, ΑΡ. 10 - 12 (1907-1912)

10. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (20/2 Αυγούστου 1907 - 2/15 Ιανουαρίου 1909)
11. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (5 Φεβρουαρίου 1909 - 1/14 Φεβρουαρίου 1912)
- 11*. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (25 Δεκεμβρίου 1910 - 6/13 Ιουνίου 1912)¹
12. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (2 Δεκεμβρίου 1911 - 3/16 Δεκεμβρίου 1911)

Φάκελος 18 ΒΙΒΛΙΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ, ΑΡ. 13 - 15 (1910-1914)

13. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (14/2 Μαΐου 1910 - 4/17 Ιουλίου 1910)

14. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (2/15 Μαΐου 1913 - 10 Δεκεμβρίου 1913)
 15. Βιβλίο αντιγραφής επιστολών (26/9 Δεκεμβρίου 1913 - 5 Φεβρουαρίου 1914)

III. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Φάκελος 19 ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (1895-1914)

Υποφάκ. 19. 1 Εκλογή υποδιοικητή Ε.Τ.Ε. (1895)

- “Συγχαρητήρια επί τη εκλογή μου ως υποδιοικητού της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, 1895”: Επιστολές, τηλεγραφήματα, επισκεπτήρια, εφημερίδες σχετικά με την εκλογή του ως υποδιοικητή (Φεβρουάριος - Μάρτιος 1895).

Υποφάκ. 19. 2 Εκλογή διοικητή Ε.Τ.Ε. (1911)

- “Συγχαρητήρια επί τη εκλογή Ιωάννου Α. Βαλαωρίτη ως Διοικητού της Εθνικής Τραπέζης, 21 Ιανουαρίου 1911”: Επιστολές, ψήφισμα, επισκεπτήρια για την εκλογή του Ι.Β. στη θέση του διοικητή (Ιανουάριος - Μάρτιος 1911).
 - Τηλεγραφήματα “υπαλλήλων Εθνικής Τραπέζης.”
 - Τηλεγραφήματα “εξωτερικού”, “Λευκάδος”, “διαφόρων γνωστών”, “εις εμέ άγνωστοι.”

Υποφάκ. 19. 3 Ταξίδια Βαλαωρίτη στο Παρίσι (1910, 1913)

- Προσκλήσεις, μενού επίσημων δείπνων, σημειώματα.

Υποφάκ. 19. 4 Εφημερίδες (1902-1914)

- Φύλλα εφημερίδων σχετικά με την εκλογή του Ι.Β. (Ιανουάριος-Φεβρουάριος 1911).
 - Φύλλα εφημερίδων και αποκόμματα σχετικά με την εξηκοστή επέτειο της Ε.Τ.Ε., τον διοικητή της Στέφανο Στρέιτ, το έργο του Ι.Β. “Ιστορία της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος” και την επάνοδό του από το Παρίσι, μετά τη σύναψη του δανείου (1902-1914).

Φάκελος 20 ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ Ι. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ

Υποφάκ. 20. 1 “Μελέτη περί Νομής κατά το Ιόνιον Δίκαιον” (1891).

Υποφάκ. 20. 2 Περί Αστικού και Ποινικού Κώδικος

α) “Μελέται περί συντάξεως Ελληνικού Αστικού Κώδικος” (1891-1892).

β) “Μελέτη περί μη οπισθοενεργείας των νόμων επί του νομοσχεδίου ελληνικού αστικού κώδικος”.

γ) “Διατριβή περί του νέου Ποινικού Κώδικος της Ιταλίας δημοσιευθείσα εν τη εφημερίδι Μπαλάνου”.

Υποφάκ. 20. 3 Περί διαθηκών

Μελέτη νομοσχεδίου περί διαθηκών (1892).

Υποφάκ. 20. 4 “Μελέτη περί παραγραφής των ενστάσεων”.

Υποφάκ. 20. 5 “Διάφορα μικρά μελέται”

1. περί δικαιώματος υποκαταστάσεως του πληρεξουσίου
2. περί ανατροπής
3. επί αποφάσεως Πρωτοδικείου Ζακύνθου περί κληρονομίας κατά το Ιόνιον Δίκαιον
4. περί δικαιώματος αποζημιώσεως παροδίων ιδιοκτητών
5. γνωμοδοτήσεις Στεριάδου και έτερα περί κληρονομικού δικαίου

Φάκελος 21 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ Ι. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ

Υποφάκ. 21. 1 Σιδηρόδρομοι (Μελέτες διαταγμάτων κ.ά.) 1884-1889, 1912

α) Έκθεση Ι.Β. προς το Συμβούλιο του Σιδηροδρόμου Θεσσαλίας περί οργανισμού της διοικήσεως (1884).

β) Μελέτες σχετικές με την έκδοση διατάγματος “περί οργανισμού της υπηρεσίας των Σιδηροδρόμων εν τω υπουργείω των Εσωτερικών” (1887).

γ) Σχετικά μελέτης εκδόσεως διατάγματος “περί απ’ ευθείας μεταφοράς αποσκευής επιβατών δια Σιδηροδρόμου” (1888-89).

δ) Εμπιστευτικό υπόμνημα Ι.Β. προς Χαρίλαο Τρικούπη “περί της προς τον σιδηρόδρομον Θεσσαλίας παραχωρήσεως της χρήσεως του σιδηροδρόμου Πειραιώς-Λαρίσης” 22/12/1889. Επιστολές Ι.Β. προς Χ.Τρικούπη (1890).

Υποφάκ. 21. 2 “Περί συναλλάγματος” (1897-98).

Υποφάκ. 21. 3 “Περί συναλλάγματος της μεταφοράς (report)”.

Υποφάκ. 21. 4 “Μελέται επί Νομοσχεδίου περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως λόγω δημοσίας ανάγκης”.

Υποφάκ. 21. 5 α) “Σημειώσεις περί υποχρεώσεως Τραπεζής προς εξαργύρωσιν εφθαρμένων τραπεζογραμμάτων”.

β) “Μελέτη περί των εν τοις χρηματιστηρίοις συναλλαγών”.

γ) “Σημειώσεις περί ανωνύμων εταιρειών”.

Υποφάκ. 21. 6 Περί δανείου 240.000.000 χρυσών δραχμών (1910).

Υποφάκ. 21. 7 α) Μελέτη δανείων περιόδου 1881-1893.

β) Δάνειο 1914.

Υποφάκ. 21. 8 α) “Notice sur le renouvellement du Privilège d’ Emission de la Banque Ionienne Limited: Par J.Valaoritis”.

β) “Περί Τραπεζών εν τη αρχαιότητι”.

γ) Μελέτη και υπόμνημα περί ανεγέρσεως Γενικών Αποθηκών και διαρρυθμίσεως Λιμένος Πειραιώς.

Υποφάκ. 21. 9 Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Ε.Τ.Ε.): κείμενο απολογισμού έτους 1910 και παρουσίαση ισολογισμού του 1911.

Φάκελος 22 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ Ι. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ

Υποφάκ. 22. 1 “Ελληνικοί νόμοι περί νομίσματος και μελέτη περί νομίσματος”.

Υποφάκ. 22. 2 “Νομισματική Σύμβασις”: αλληλογραφία, υπομνήματα, νομοσχέδια, σημειώσεις, άρθρα, έντυπα σχετικά με τη νομισματική σύμβαση του 1908.

Υποφάκ. 22. 3 “Νομισματική Σύμβασις αργυρών κερμάτων” (1909).

Φάκελος 23 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ Ι. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ

*Χειρόγραφα και σχετικό υλικό για τη συγγραφή του έργου του Ι.Β. με τίτλο *Ιστορία της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (1842-1902)*. Εν Αθήναις, 1902. [Αναστατική έκδοση του βιβλίου του Βαλαωρίτη έγινε από το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης το 1980 και επανέκδοση το 1988.]*

Φάκελος 24 ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ (1867-1920)

Υποφάκ. 24. 1 Διορισμοί (1877-1913)

- Διοριστήρια έγγραφα σε διάφορες δημόσιες θέσεις (δημοτικές και υπουργικές επιτροπές), διοικητικά συμβούλια οικονομικών εταιρειών: δικηγόρος, Δήμος Λευκάδος (μέλος διαφόρων επιτροπών), αντιπρόσωπος Αδελφάτου Αγ. Νικολάου και εκκλησίας Αγ. Γεωργίου Βενετίας στους γάμους των βασιλέων, Εθνική Τράπεζα, Εταιρεία Σιδηροδρόμων Πειραιώς-Αθηνών-Πελοποννήσου και Θεσσαλίας, Εταιρεία Διώρυγος Κορίνθου, Θεσσαλικό Γεωργικό Ταμείο, Επιτροπή προς ανέγερσιν ανδριάντος Ρήγα Φερραίου, Εταιρεία Υπεγγύων Προσόδων κ.λπ.

- Ανακοίνωση κηδείας και πρόγραμμα νεκρικής πομπής Γεωργίου Α΄, όπου ο Ι.Β. παρευρέθη ως πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Πειραιώς (1913).

Υποφάκ. 24. 2-3 Μέλος συλλόγων, εταιρειών (1873-1911)

- Επιστολές και διπλώματα εκλογής του Ι.Β. ως τακτικού και επίτιμου μέλους σε διάφορους συλλόγους, εταιρείες, ενώσεις και ομίλους.

Υποφάκ. 24. 4 Παρασημοφορήσεις (1888-1913)

- Αλληλογραφία και διπλώματα απονομής παρασήμων και διακρίσεων: Αργυρός Σταυρός Τάγματος Σωτήρος, Χρυσός Σταυρός Ιπποτών, Γαλλική

Λεγεών της Τιμής, Σταυρός Ταξιαρχών, Μεγαλόσταυρος Τάγματος Ιταλικού Στέμματος, Μεγαλόσταυρος Τάγματος Λεοπόλδου 2ου, Ιππότης Παναγίου Τάφου, Σταυρός των Ανωτέρων Ταξιαρχών. Περιλαμβάνονται επίσης συγχαρητήριες επιστολές και τηλεγραφήματα προς Ι.Β. με την ευκαιρία της διάκρισής του με τον Σταυρό Ανωτέρων Ταξιαρχών.

Υποφάκ. 24. 5 Βουλευτής Λευκάδος (1910)

- Έγγραφα και έντυπα υποψηφιότητας και εκλογής Ι. Βαλαωρίτη ως βουλευτή Λευκάδος, σχέδιο αρνητικής επιστολής του ίδιου για υποψηφιότητα προέδρου Αναθεωρητικής Βουλής, συγχαρητήριες επιστολές και τηλεγραφήματα (Αύγουστος 1910).

Υποφάκ. 24. 6 Προσωπικά έγγραφα (1867-1920)

- Σπουδές, δικηγόρος: ενδεικτικά και απολυτήριο Ελληνικού Σχολείου, Γυμνασίου Λευκάδας και Κέρκυρας, πιστοποιητικό εγγραφής στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, χρο νεανικού φίλου του Ι.Β. με τίτλο “Ο καιρός φεύγει. Άσμα απαγγελθέν επ’ ευκαιρία φαιδρού συμποσίου εν Καισαριανή τη 18 Απριλίου 1876”, δήλωση επιτηδευματία δικηγόρου (1867-1877, 1889).

- Διαβατήρια (1879-1880).

- Κληρονομία Ιωάννη Βαλαωρίτη: πιστοποιητικό περί μη δημοσίευσης διαθήκης, έγγραφα και σημειώσεις για τον αριθμό των μετοχών και ομολογιών επ’ ονόματι των κληρονόμων του (1914-1920).

- Ποικίλα οικογενειακά: καλλιτεχνικά σχέδια έντεκα γυναικείων κοσμημάτων που προορίζονταν για τη σύζυγό του (:), καταγραφή ασημικών οικογένειας.

Φάκελος 25 ΘΑΝΑΤΟΣ Ι. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (1914)

Υποφάκ. 25. 1 Συλλυπητήριες επιστολές προς τη Ζωή Ι. Βαλαωρίτη για το θάνατο του συζύγου της (Μάρτιος 1914). Επισκεπτήρια όσων απέστειλαν στεφάνια στην κηδεία, ευχαριστήριο οικογένειας για τη συμμετοχή στο πένθος της, αγγελία μνημόσυνου.

Υποφάκ. 25. 2 Συλλυπητήρια τηλεγραφήματα (Μάρτιος 1914)

Υποφάκ. 25. 3 Επιστολές και ψηφίσματα τραπεζών, συλλόγων, εταιρειών (Μάρτιος - Απρίλιος 1914).

Φάκελος 26 ΘΑΝΑΤΟΣ Ι. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (1914)

Υποφάκ. 26. 1-2 Εφημερίδες με άρθρα για το θάνατο του Ι.Β. (17-19 Μαρτίου 1914).

Υποφάκ. 26. 3 Φύλλα και αποκόμματα ξένων εφημερίδων σχετικά με την είδηση του θανάτου (Μάρτιος - Απρίλιος 1914).

**IV. ΚΤΗΜΑΤΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ, ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ
(ΚΑΤΑΣΤΙΧΑ ΚΑΙ ΛΥΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ)**

Η ενότητα αυτή ταξινομήθηκε εδώ με τη λογική ότι ο Ι.Β. ως διαχειριστής της οικογενειακής κτηματικής περιουσίας και ως νομικός συγκέντρωσε φύλαξε και χρησιμοποίησε τα κτηματικά και δικαστικά έγγραφα της οικογένειας Βαλαωρίτη.

Φάκελος 27 ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ - ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

Υποφάκ. 27. 1 Γενεαλογικά οικογενειών Βαλαωρίτη, Τυπαλδου, Μαυρομιχάλη (Μουρούζη)

- Μικρό κατάστιχο με πληροφορίες για όλα σχεδόν τα μέλη της οικογένειας Βαλαωρίτη (ξεκινά από τον γενάρχη Μόσχο Βαλαωρίτη) που φέρει τίτλο “Γενεαλογικόν δένδρον οικογενείας Βαλαωριτών”.
- Χειρόγραφο άρθρο (;) (25 σελίδων) Ι. Βαλαωρίτη για τη μητέρα του και την οικογένειά της με τίτλο “Μία σελίς Ελληνοϊταλικής Ιστορίας” που γράφτηκε με αφορμή το θάνατό της (1901).
- Γενεαλογικά δένδρα και σημειώματα για τις οικογένειες Βαλαωρίτη, Τυπαλδου και Μαυρομιχάλη (η Ελένη Μαυρομιχάλη ήταν σύζυγος του Κωνσταντίνου Μουρούζη και μητέρα της Ζωής Ι. Βαλαωρίτη).

Υποφάκ. 27. 2 Τίτλοι ιδιοκτησίας οικ. Βαλαωρίτη

- Τίτλοι Μαδουρής (φωτοτυπίες εγγράφων).
- “Εγγραφα σχετικά τη ιδιοκτησία του εν Ενετία τάφου της οικογενείας Τυπαλδου και του εν Λευκάδι της οικογενείας Α. Βαλαωρίτη.”
- “Τίτλοι ιδιοκτησίας οικιών προκουμαίας Λευκάδος.”
- “Εγγραφα σχετικά τη εξαγορά του εδαφονομίου Κερκύρας.” Σχεδιάγραμμα επιχρωματισμένο.
- “Κληρονομία Αρ. Βαλαωρίτου. Προγράμματα πλειστηριασμού της εν Καρβασαρά οικίας Σκυλοδήμου κοινοποιηθέντα και ημίν ως εγγητάς.”
- “Εγγραφα δηλώσεως φόρου κληρονομίας μακαρίτου Ανδρέου.”
- “Εγγραφα σχετικά δικαιώματι αλιείας εν Βλυχώ.”
- Μεταλλική προστατευτική θήκη εγγράφων (διαστ. 36x25 εκ.) με χαραγμένη την ένδειξη: “Διανομαί Αδελφών Βαλαωρίτη και άλλα έγγραφα αφορώντα πολλά κτήματα”. [*Φυλάσσεται σε ξεχωριστό φάκελο.*]

Υποφάκ. 27. 3 “Εγγραφα σχετικά τη επιτροπεία των ανηλίκων Μαρίας και Ελένης Μουστοζύδη.”

Υποφάκ. 27. 4 Δίκη Ελοϊσίας Α. Βαλαωρίτου κατά Andrea De Mitri.

Υποφάκ. 27. 5 “Ασφαλιστική Εταιρία Κεφαλληνίας. Δίκη κατά Ιονικής Τραπέζης και σχετικά προς άλλους δικαιούχους.”

Υποφάκ. 27. 6 Οικία Κηφισιάς - Οφειλέτες Ι. Βαλαωρίτη

- “Σχετικά τη εργολαβία και τη οικοδομή της εν Κηφισία οικίας 1893-1894.”
- “Εγγραφα εξοφληθέντων δανείων Φασούλη, Κουρουσόπουλου, Κωνσταντούρου.”

ΚΑΤΑΣΤΙΧΑ

Φάκελος 28 ΚΤΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΙΧΑ

A. “Βιβλίων κτημάτων”

B. “Βιβλίων μισθώσεων και εδαφονομιών”

Παλαιό βιβλίο κτημάτων, 1867-1876 [*Φυλάσσεται στον φάκελο 29, ελλείπει χώρο στον συγκεκριμένο φάκελο στον οποίο ανήκει θεματικά*].

Φάκελος 29 ΚΤΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΙΧΑ

Γ. “Βιβλίων αγροληψιών”

Δ. “Βιβλίων χρεοπιστώσεων”

Φάκελος 30 ΚΤΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΙΧΑ

- 1) Βιβλίων Ταμείου, 1889-1897
- 2) Βιβλίων Ταμείου, 1898-1907
- 3) Βιβλίων Ταμείου, 1908-1913
- 4) Πρόχειρον Βιβλίων Ταμείου, 1891-1898
- 5) Βιβλίο εισαγωγής και εξαγωγής ελαιολάδου, 1883-1930

ΑΥΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Την ενότητα αυτή του αρχείου της οικογένειας Βαλαωρίτη κατέγραψε, λίγο μετά την πρόσκτησή του, ο Αγαμέμνων Τσελίκας προϊστάμενος του Παλαιογραφικού Αρχείου του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τραπέζης. Τη δακτυλόγραφη καταγραφή του, με την τότε μορφή της, παραθέτουμε στο παράρτημα 2 του ευρετηρίου. Χρησιμοποιήσαμε τον όρο κουτί (αρχαιακό κουτί) αντί του φακέλου που ισχύει για το υπόλοιπο αρχείο -ενώ πρόκειται για το ίδιο αποθηκευτικό μέσο- γιατί ο όρος είχε ήδη χρησιμοποιηθεί στην καταγραφή του Α.Τσελίκας με την έννοια της δέσμης εγγράφων, της υπόθεσης ή της χρονικής περιόδου.

[**Βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 ευρετηρίου**]

Κουτί 31 (φάκελοι 1-2), 1678-1808

Φάκελος 1 Δικόγραφα - αποδείξεις - κτηματικά (1678-1799)

Φάκελος 2 Δικόγραφα - αποδείξεις - κτηματικά (1801-1808)

Κουτί 32 (φάκελοι 3-4), 1811-1829

Φάκελος 3 Δικόγραφα - αποδείξεις - κτηματικά (1811-1819)

Φάκελος 4 Δικόγραφα - αποδείξεις - κτηματικά (1820-1829)

Κουτί 33 (φάκελοι 5-6), 1830-1849

Φάκελος 5 Δικόγραφα - αποδείξεις - κτηματικά (1830-1839)

Φάκελος 6 Δικόγραφα - αποδείξεις - κτηματικά (1843-1849)

Κουτί 34 (φάκελοι 7-9), 1850-1874

Φάκελος 7 Δικόγραφα - αποδείξεις - κτηματικά - σύμμεικτα έγγραφα (1850-1863)

Φάκελος 8 Δικόγραφα - αποδείξεις - σύμμεικτα έγγραφα (1864-1869)

Φάκελος 9 Δικόγραφα - αποδείξεις - σύμμεικτα έγγραφα (1870-1874)

Κουτί 35 (φάκελοι 10-11), 1875-1886

Φάκελος 10 Δικόγραφα - αποδείξεις - σύμμεικτα έγγραφα (1875-1879)

Φάκελος 11 Σύμμεικτα (1880-1886)

Κουτί 36 (φάκελος 11 συνέχεια), 1887-1899

Φάκελος 11 Σύμμεικτα (1887-1899)

Κουτί 37 (φάκελος 12), 1900-1928

Φάκελος 12 Σύμμεικτα (1900-1928)

Κουτί 38 (Φάκελοι 1-54) ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΕΣ ΚΤΗΜΑΤΩΝ (1860-1888)

Κουτί 39 (Φάκελοι 1-64) ΚΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ (1860-1888)

Κουτί 40 (Φάκελοι 1-54) ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΕΣ (1878-1880)

ΑΡΧΕΙΟ ΖΩΗΣ ΙΩΑΝ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (Φάκελοι 41-43)

Φάκελος 41 ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ (1890-1927)

Υποφάκ. 41. 1 Επιστολές της μητέρας της Ελένης Κ. Μουρούζη και της αδελφής της Λιλής (1913 και αχρονολόγητες).

Υποφάκ. 41. 2-4 Επιστολές του συζύγου της Ιωάννη (1890-1913).

Υποφάκ. 41. 5 Επιστολές Ανδρέα Μπαριάμη και άλλων προς Ζωή Ι. Βαλαωρίτη (1910-1915). Σχέδιο επιστολής Ζωής προς δήμαρχο Ζακύνθου (1927).

Φάκελος 42 ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΑ - ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΟΥΡΟΥΖΗ

Υποφάκ. 42. 1 “Έγγραφα και δικογραφία Γεωργίου Κ. Μουρούζη”.

Υποφάκ. 42. 2 Κληρονομικά οικ. Μουρούζη:

- α) “Διάφορα έγγραφα οικογενείας Μουρούζη ιδίως σχετικά προς δίκη κατά Υψηλάντου και συμβιβασμόν μετά Πέτρου Ρώμα”.
- β) “Δικογραφία δίκης κληρονόμων Π. Μουρούζη κατά Ρώμα και λοιπών...”

Υποφάκ. 42. 3 “Λογαριασμοί και σημειώσεις σχετικά διανομή κτήματος Στάνκα” (Βράιλα Ρουμανίας).

Φάκελος 43 ΘΑΝΑΤΟΣ ΖΩΗΣ Ι. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (1928)

Υποφάκ. 43. 1 Συλλυπητήριες επιστολές προς Αριστοτέλη και Ελένη Ι. Βαλαωρίτη για το θάνατο της μητέρας τους (Φεβρουάριος-Μάρτιος 1928).

Υποφάκ. 43. 2 Συλλυπητήρια τηλεγραφήματα προς Αριστοτέλη και Ελένη Ι. Βαλαωρίτη (Φεβρουάριος-Μάρτιος 1928).

Υποφάκ. 43. 3 Κηδεία Ζωής Ι. Βαλαωρίτη (το γένος Μουρούζη): αγγελτήριο, ευχαριστήριο οικογένειας, κατάλογοι δωρεών, στεφάνων, ψηφίσματα.

Υποφάκ. 43. 4 Εφημερίδες (Φεβρουάριος 1928).

ΑΡΧΕΙΟ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΙΩΑΝ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (ΕΓΓΟΝΟΥ) (Φάκελος 44)

Βιογραφικό σημείωμα Αριστοτέλη Ιωαν. Βαλαωρίτη (1892-1960)

Πρωτότοκος γιος του Ιωάννη Α. Βαλαωρίτη και της Ζωής, το γένος Μουρούζη, γεννήθηκε στην Αθήνα το 1892 και σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο της Λειψίας. Έλαβε μέρος ως εθελοντής στους Βαλκανικούς Πολέμους και το 1926 εξελέγη βουλευτής της περιφέρειας Λευκάδας-Άρτας-Πρέβεζας με το κόμμα των Ελευθεροφρόνων του Ι. Μεταξά, ενώ απέτυχε στις εκλογές του 1928. Από τις 30 Νοεμβρίου 1935 μέχρι τις 4 Αυγούστου 1936 διετέλεσε υφυπουργός Οικονομικών των κυβερνήσεων Κ. Δεμερτζή και Ι. Μεταξά.

Μέλος του Δ.Σ. της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (1924-1953), παραιτήθηκε όταν αποφασίστηκε, με νόμο και χωρίς τη συγκατάθεση των μετόχων, η συγχώνευση με την Τράπεζα Αθηνών. Ήταν επίσης αντιπρόεδρος του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Εράνου Βορείων Επαρχιών, μέλος της Επιτροπής του Δημονηφίσματος για την επαναφορά του Γεωργίου Β΄, μέλος του Δ.Σ. της Εθνικής Πινακοθήκης και διαφόρων αθλητικών σωματείων. Έλαβε μέρος σε πολλούς διεθνείς οπλομαχητικούς αγώνες ως μέλος της ελληνικής ομάδας.

Τιμήθηκε με το παράσημο του Ανώτερου Ταξιάρχη του Φοίνικος, με τον Ταξιάρχη του Γεωργίου Α΄, τον Ανώτερο Ταξιάρχη του Ιταλικού Στέμματος και με τα μετάλλια των Βαλκανικών Πολέμων.

Παντρεύτηκε την Πολύμνια Μηνιάτη με την οποία απέκτησε μία κόρη την Ελένη, σύζυγο Λ.Καραπαναγιώτη.

Πέθανε στην Αθήνα το 1960.

[Οι πληροφορίες προέρχονται από το *Μέγα Ελληνικόν Βιογραφικόν Λεξικόν* του Βοβολίνη και από χειρόγραφο σημείωμα του ίδιου που βρίσκεται στο αρχείο του.]

Φάκελος 44 ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ Α. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ ΠΟΙΗΤΗ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ (1912-1979)**Υποφάκ. 44.1 Εκατονταετηρίδα Βαλαωρίτη, Λευκάδα 7 Ιουνίου 1925**

- Προσφωνήσεις, λόγοι, απαγγελίες ποιημάτων στα αποκαλυπτήρια της προτομής του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη.
- Επιστολές και τηλεγραφήματα σχετικά με την πρόσκληση στον εορτασμό της Εκατονταετηρίδας, έντυπα και φωτογραφίες από την εκδήλωση.
[Βλέπε και αρχείο του πάππου του φάκελο 5, *Εφημερίδες, ελληνικές (1910-1955 και ξενόγλωσσες, 1859-1967)*].

Υποφάκ. 44.2 Έκθεση Βαλαωρίτη στο Γαλλικό Ινστιτούτο, Αθήνα 1956 - Άλλες εκδηλώσεις (1953-1979)

- Έντυπος δίγλωσσος κατάλογος έκθεσης Βαλαωρίτη, πρόσκληση, κείμενα προσφωνήσεων Οκτάβιου Μερλιέ και Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, ευχαριστήρια για την αποστολή του καταλόγου, έγγραφα σχετικά με τη μεταφορά της

έκθεσης στη Λευκάδα, χειρόγραφες σημειώσεις Αρ.Β. για την προετοιμασία της έκθεσης (1956).

- Άλλες εκδηλώσεις: ομιλίες και εκθέσεις άλλων φορέων στη μνήμη Βαλαωρίτη (1953-1979).

[*Βλέπε και πάλι αρχείο του πάππου του, φάκελο5, Εφημερίδες...*].

Υποφάκ. 44. 3 Ομιλίες, λόγοι, άρθρα Αρ. Ι. Βαλαωρίτη (1946-1955)

- Ομιλίες στο Ιόνιο Συμπόσιο σχετικά με τον πάππο του ποιητή Βαλαωρίτη.
- Διάφορες πολιτικές ομιλίες και άρθρα με θέματα την επιστροφή του βασιλιά, το ρόλο του χρυσού στην εθνική οικονομία, τους σεισμούς της Λευκάδας, την Ένωση της Κύπρου, το Σπίτι του Παιδιού.

Υποφάκ. 44. 4 Αλληλογραφία (1912-1955)

- Επιστολές Μ. Μαυρουδή, Σπ. Βλαντή, Γ. Αλισανδράτου, Κ. Καιροφύλλα, Α. Albanese προς Αρ.Ι. Βαλαωρίτη σχετικές με τη δημοσίευση ανέκδοτων χειρογράφων του ποιητή (1914-1941).
- Σχέδια επιστολών Αρ.Ι.Β. προς Ηλία Βενέζη και διευθυντή “Βήματος” με αφορμή άρθρο του Βενέζη το οποίο εμφάνιζε την οικογένεια Βαλαωρίτη να μη μεριμνά για τα οικογενειακά κειμήλια και φύλλα σχετικών εφημερίδων (Σεπτέμβριος 1955).
- Επιστολές της Λίζας Ι. Βαλαωρίτη προς τον αδελφό της Κωνσταντίνο (Ντίνο), 1912 και αχρονολόγητες.

Υποφάκ. 44. 5 Ποικίλα

- Καταγραφές και σημειώσεις του Αρ.Ι. Βαλαωρίτη σχετικές με την ταξινόμηση και τα περιεχόμενα του οικογενειακού αρχείου, του οποίου είχε αναλάβει τη φύλαξη και τακτοποίηση.
- Ιδιόχειρο βιογραφικό σημείωμα του Αρ.Ι. Βαλαωρίτη.
- Εκλογικά: προεκλογική φωτογραφία Βαλαωρίτη ως υποψηφίου βουλευτή Λαϊκού Κόμματος, δήλωση του αδελφού του Κωνσταντίνου Ι. Βαλαωρίτη (1893-1936) “Όλοι με τον Βενιζέλο”.
- Δίπλωμα εγγραφής μέλους στην Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία (1919).
- Ναυτικά έγγραφα λέμβου “Φάιρ-Φεν” που ανήκε στον Αρ.Ι. Βαλαωρίτη (1938).
- Ανυπόγραφη δακτυλόγραφη μελέτη για την ιστορία της Λευκάδας με χφες διορθώσεις μέλους (;) της οικογένειας Βαλαωρίτη.
- Ποικίλα: κατάλογος μελών Αθηναϊκής Λέσχης, πρόγραμμα Ενώσεως απανταχού Επτανησίων, ημερήσια διάταξη γενικής συνέλευσης Ε.Τ.Ε., αποδείξεις πληρωμής φόρων, πιστοποιητικά του ανιψιού του Ιωάννη (Νάνου) Κωνσταντίνου Βαλαωρίτη.

ΑΡΧΕΙΟ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΕΥΣΤ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ (Φάκελος 45)

Βιογραφικό σημείωμα Σπυρίδωνος Ευστ. Βαλαωρίτη (1820-1887)

Γιος του Ιππότη Ευσταθίου Χαρ. Βαλαωρίτη και της Μαρίας Τουρληνό γεννήθηκε το 1820 στη Λευκάδα. Διδάκτωρ Νομικής της Ιονίου Ακαδημίας συμπλήρωσε τις σπουδές του στο Παρίσι.

Ο Σπυρίδων Βαλαωρίτης είχε εκλεγεί πληρεξούσιος Λευκάδος στην Ιόνιο Βουλή το 1849. Μετά την ένωση της Επτανήσου εξελέγη και πάλι βουλευτής το 1868 και διετέλεσε υπουργός Εξωτερικών στις κυβερνήσεις Μπ. Ρούφου (1866) και Θρ. Ζαΐμη (1869) και υπουργός Οικονομικών στην κυβέρνηση Δ.Βούλγαρη (1868). Το 1874 διορίστηκε πρεσβευτής της Ελλάδος στο Λονδίνο με ειδική αποστολή να πείσει την αγγλική κυβέρνηση να συγκατατεθεί στη μεταβολή του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος, περιορίζοντας τις ελευθερίες του λαού, αλλά στη συνέχεια ανακλήθηκε από τον πρωθυπουργό Χ. Τρικούπη. Επανεξελέγη βουλευτής τον Δεκέμβριο του 1881, ακολουθώντας τον Τρικούπη μετά το θάνατο του Κουμουνδούρου, και διετέλεσε πρόεδρος της Βουλής την περίοδο 1882-1883.

Είχε παντρευτεί την Μαρία Ρόζα, το γένος Παναγιώτη Στεφάνου, με την οποία είχαν αποκτήσει τρία παιδιά: την Ονορίνα, τον Ευστάθιο-Ερρίκο και τον Περικλή.

Πέθανε και ετάφη στην Αθήνα το 1887.

Φάκελος 45 ΠΟΛΙΤΙΚΑ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ (1803-1877)**Υποφάκ. 45. 1 Υπουργός Εξωτερικών - πρεσβευτής (1866-1874)**

- Κοινοποιήσεις διορισμών και παραιτήσεων ως υπουργού Εξωτερικών (1866, 1869), υπουργού Οικονομικών (1868), κοινοποίηση απονομής Αργυρού Σταυρού (1866), σχέδιο επιστολής -συνοδευτικής των διαπιστευτηρίων του Βαλαωρίτη- προς τη βασίλισσα της Μ. Βρετανίας (1874).
- Επίσημη αλληλογραφία ελλήνων πρεσβευτών στην Κωνσταντινούπολη (Π. Δεληγιάννη), Παρίσι (Θ. Δεληγιάννη), Πετρούπολη (Ν. Δραγούμη), Φλωρεντία (Α.Γ. Κουντουριώτη) με το υπουργείο Εξωτερικών (1866-1870).
- Εκθέσεις, επιστολές του έλληνα πρεσβευτή στη Βιέννη (Υψηλάντη) προς τον υπουργό Εξωτερικών Σπ. Βαλαωρίτη, δύο επιστολές του υπουργού Χρ. Χρηστόπουλου προς Υψηλάντη (1870-1871).
- Επιστολές Ελλήνων Χίου, Καλλέργη, Γ. Βυζάντιου, βαρώνου Σίνα κ.ά. προς Σπ. Βαλαωρίτη, ως υπουργό και πρεσβευτή (1866-1874).
- Διάφορα υπουργείου Εξωτερικών (1843-1869).
- Σχέδια επιστολής παραίτησης Θρ. Ζαΐμη και απάντησης του Γεωργίου Α΄ προς τον παραιτηθέντα πρωθυπουργό (1870).

Υποφάκ. 45. 2 Βουλευτής (1845-1868)

- Ανακοίνωση συνεισφοράς Λευκαδίων προς ανάμνηση της έναρξης της διώρυγος Λευκάδας και "Επιστολή των Λευκαδίων προς τους αντιπροσώπους των παρά τη Ιονία Νομοθετική Συνελεύσει τη 2/14 Μαΐου 1848". [Ιδιόχειρες υπογραφές κατοίκων.]
- Υπόμνημα βουλευτών και συμβούλων προς τον βασιλιά Γεώργιο Α΄ σχετικό με την κατεδάφιση των Φρουρίων και την ουδετερότητα των Επτανήσων [1864].

- Έγγραφο του δημάρχου Λευκάδας Δημ. Μπογδάνου προς βουλευτή Σπ. Βαλαωρίτη με το οποίο διαβιβάζει τα συγχαρητήρια του δημοτικού συμβουλίου προς το βασιλικό ζεύγος για τη βάπτιση του Διαδόχου (1868).
- Σημειώματα (2) για τις εκλογές στη Λευκάδα.

Υποφάκ. 45. 3 Οικογενειακά - προσωπικά (1852-1877)

- Αλληλογραφία: επιστολές των Αριστοτέλη και Ξενοφώντα Βαλαωρίτη προς τον εξάδελφό τους Σπυρίδωνα σχετικές με τη διαίρεση της κινητής περιουσίας της οικογένειας, την πληρωμή χρέους του Ξενοφώντα και την πολιτική δράση τους. *[Βλέπε και αρχείο Αριστοτέλη Ι. Βαλαωρίτη, φάκελο 3.6 Οικογενειακή αλληλογραφία.]*
- Διπλώματα (2) Σπ. Βαλαωρίτη από τη Νομική Σχολή του Γαλλικού Πανεπιστημίου (1842-1843).
- Πιστοποιητικό βαπτίσεως Περικλή Σπ. Βαλαωρίτη (1851).

Υποφάκ. 45. 4 Ευστάθιος Χαρ. Βαλαωρίτης (1801-1813)

- Τρεις επιστολές προς άρχοντες Αγίας Μαύρας (1801-1802).
  - Επιστολές γάλλων υπουργών Πολέμου (Comte de Lunebourg, Duc de Fel-tre) προς Ιππότη Ευστάθιο Βαλαωρίτη και το στρατηγό Donzelot, γενικό διοικητή των Ιονίων Νήσων (1809-1813).
  - “Ιόνιος Κοινοπολιτεία, 1800-1808. Έγγραφα φέροντα υπογραφήν Ι. Καποδιστρίου”. *[Μεταγενέστερη ένδειξη φακέλου υπό τον Αριστοτέλη Βαλαωρίτη εγγονό.]*
- Εγκύκλιοι, οδηγίες, προκηρύξεις (μονόφυλλα και χειρόγραφα) της Ιονίου Κοινοπολιτείας -με υπογραφή του Ιωάννη Καποδίστρια- προς τον αντιπρόσωπο της Λευκάδας Niccolo Annino Anastasio (1803). *[Υπάρχει μία επιφύλαξη για την ταξινόμηση της ενότητας των εγγράφων αυτών εδώ, δεδομένου ότι δεν τεκμηριώνεται απολύτως ο αρχειακός δεσμός τους.]*

ΑΡΧΕΙΟ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΤΥΠΑΛΔΟΥ (Φάκελοι 46-47)

Βιογραφικό σημείωμα Αιμίλιου Τυπάλδου (1798-1878)

Ο Αιμίλιος - Αμεδαίος, γιος του Κωνσταντίνου Τυπάλδου Πρετεντέρη και της Άννας Κολέττη, γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1798 και έζησε στην Ιταλία όπου πήγε σε νεαρή ηλικία. Σπούδασε νομικά στην Πάδουα και το 1825 διορίστηκε καθηγητής της Ιστορίας, της Γεωγραφίας και του Ναυτικού Δικαίου στη Ναυτική Σχολή στη Βενετία. Δίδαξε εκεί μέχρι το 1848, όταν αποσύρθηκε στο Μιράνο, κοντά στη Βενετία και ασχολήθηκε με τη λογοτεχνία και την ιστορία.

Υπήρξε πρόεδρος της ελληνικής κοινότητας της Βενετίας και εξελέγη δήμαρχος του Μιράνο.

Μετάφρασε στα ιταλικά την “Ιστορίαν της ελληνικής φιλολογίας” του F. Schoell, διηύθυνε τη δεκάτομη έκδοση των “Βιογραφιών εξεχόντων Ιταλών επιστημόνων και λογοτεχνών”, όπου και ο ίδιος έγραψε πολλά άρθρα. Έγραψε επίσης την τρίτομη “Ιστορίαν της Ελλάδος”, βιογραφία του Α. Μουστοξύδη -που είχε παντρευτεί την αδελφή της γυναίκας του-, και μεγάλο αριθμό μελετών. Ήταν μέλος πολυάριθμων επιστημονικών συλλόγων και εταιρειών. *[Βλέπε φάκελο αρχείου του.]*

Παντρεύτηκε την Μαρία Χάρτα από την Κύπρο με την οποία απέκτησαν μία μονάκριβη θυγατέρα την Ελοϊσία-Ρόζα-Άννα, σύζυγο του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη.

Πέθανε, πλήρης ημερών, στην έπαυλη του Μιράνο τον Μάρτιο του 1878.

[Εκτενές βιογραφικό και εργογραφικό σημείωμα υπάρχει στον οικείο φάκελο του αρχείου του και πληροφορίες για την οικογένεια Τυπάλδου σε χειρόγραφο άρθρο του Ιωάννη Βαλαωρίτη στον φάκελο 27.1, Περιουσιακά-Δικαστικά, Γενεαλογικά οικογενειών Βαλαωρίτη, Τυπάλδου...].

Φάκελος 46 ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ (1809-1877)**Υποφάκ. 46. 1 Επιστολές Niccolo Tommaseo προς Αιμίλιο Τυπάλδο (1826-1839)****Υποφάκ. 46. 2 Επιστολές Niccolo Tommaseo προς Αιμίλιο Τυπάλδο (1840-1854 και αγρο-
νολόγητες)**

[Τα κατάλοιπα του N. Tommaseo βρίσκονται στη Βιβλιοθήκη της Φλωρεντίας. Βλέπε Γεωργίου Θ. Ζώρα, Α. Βαλαωρίτης και Ν. Θωμαζαίος. (Ανέκδοτος αλληλογραφία). Αθήναι, 1960.]

Υποφάκ. 46. 3 Επιστολές Γεωργίου Τερτσέτη προς Αιμίλιο Τυπάλδο (1819-1866)

- Τριάντα τρεις (33) συνολικά επιστολές, από τις οποίες οι 30 είναι γραμμένες στην ιταλική γλώσσα και 3 στην ελληνική.

[Βλέπε μελέτη Βαλεντίνης Τσελίκα, “Ανέκδοτες επιστολές του Γεωργίου Τερτσέτη προς τον Αιμίλιο Τυπάλδο”, στο περιοδικό Τεύχη του Ε.Λ.Ι.Α., τόμος πρώτος, 1986, σσ. 115-176.]

- Χειρόγραφο ποίημα (9 φύλλα) Γ. Τερτσέτη με τίτλο “Το όνειρο του Βασιλέως κατά τον Σεπτέμβριον μήνα του 1853”.

Υποφάκ. 46. 4 -5 Επιστολές διαφόρων προς Αιμίλιο Τυπάλδο (1809-1877)

- Βαλαωρίτης Αριστοτέλης (1866)

- Ciampollini Luigi (1840-1849)
- Dandolo Tullio (1854-1860)
- Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (Γεώργιος Κοζ. Τυπάλδος, Κ.Φρεαρίτης), (1843-1867)
- Επιτροπή υπέρ των εκ σεισμών παθόντων (Άγγελος Ρωμάνος), (1867)
- Maurogonato (1876-1877)
- Nary (;) Theo (1871-1877)
- Petrizzopulo Giovanni (1835-1846)
- Segretaria di Stato per gli affari dell' Interno (1834-1835)
- Talia Gio Batta (1809-1862)
- Venanzio Girolamo (1864-1866)
- Διάφοροι αποστολείς όπως οι: Becchi, L. Settembrini, S. Metaxas, P. Zecchini, Pagini, Σύλλογος προς Διάδοσιν των Ελληνικών Γραμμάτων (1834-1870).

Υποφάκ. 46. 6 Κρητική επανάσταση (1866-1870)

- Εγκύκλιοι, επιστολές και αποδείξεις της Φιλικής Εταιρείας, της υπέρ των Κρητών Κεντρικής Επιτροπής, των Associazione Italo-Ellenica και Associazione Fillelenica di Venezia προς τον Αιμίλιο Τυπάλδο, πρόεδρο του Φιλελληνικού Κομιτάτου, για την οικονομική υποστήριξη της κρητικής εξέγερσης και των προσφύγων.

Φάκελος 47 ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ - ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΥΠΑΛΔΟΥ (1825-1878)

Υποφάκ. 47. 1 Βιογραφικά Τυπάλδου, εργογραφία (1867, 1878)

- Διάφορες σημειώσεις (33 δακτυλόγραφες σελίδες) για τη ζωή και το έργο του με τίτλο “ Varie notizie riguardanti il mio parente Cav. Emilio De Tiraldo Pretenderi fu Constantino. Copiate da suoi manoscritti”.
- Χειρόγραφα αντίγραφα νεκρολογίων Τυπάλδου από εφημερίδες (1878).
- Πιστοποιητικό εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους της Βενετίας (1867).

Υποφάκ. 47. 2 Χειρόγραφα Τυπάλδου

- “Scritti originali sulla Letteratura Greca e sulla Grecia” (αρ.1-21): συλλογή υλικού -κυρίως βιογραφικά στοιχεία για αρχαίους συγγραφείς, λογίους και τόπους- για τη συγγραφή του ομότιτλου έργου του Τυπάλδου.
- Διάφορα χειρόγραφα σημειώματα του Τυπάλδου.
- Σταχωμένο χειρόγραφο 147 σελίδων (διαστάσεων 16x10 εκ.). Η γραφή, στην ιταλική γλώσσα, (συλλογή στίχων ;) αποδίδεται στον Αιμ. Τυπάλδο.

Υποφάκ. 47. 3 Διπλώματα (“Diplomi Accademici”)

[Αριθμημένα διπλώματα 1-29 και αρ. 35. Ο αριθμός 17 και οι υπόλοιποι ενδιάμεσοι δεν υπάρχουν στον φάκελο].

1. Ateneo di Treviso (1825)
2. Ateneo di Venezia

3. Accademia dei Lincei (1830)
4. Accademia della Valle Tiberina Toscana (1832)
5. Imperiale et Reale Societa Aretina (1833)
6. Accademia Roveratana (1835)
7. Ateneo de Brescia (1838)
8. Accademia Pistoiese (1839)
9. Accademia delle Belle Arti in Venezia (1839)
10. Η εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρία (1839)
11. Societatis Scientiarum senensis (1840)
12. Accademia Scientifico Letteraria dei Concordi in Rovigo (1840)
13. Reale Accademia Lucchese (1841)
14. Accademia dei Tegei in Siena (1841)
15. Accademia delle Belle Arti di Perugia (1841)
16. Η εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία (1842)
18. Accademia Scientifico Letteraria dei Concordi in Bovolenta (1845)
19. Imperiale e Reale Ateneo Italiano (1843)
20. Accademia Casentinese del Buonaroti (1843)
21. Reale Accademia Peloritina (1843)
22. Accademia Florimonta degl' Invogliati di Montoleone (1843)
23. Accademia Valdarnese del Poggio (1844)
24. Accademia degli Incamminati (1844)
25. Societa Agraria della Provinzia di Bologna (1844)
26. Accademia Valentiniana (1845)
27. Accademia dei Risorgenti (1845)
28. Accademia dei Euteleti (1845)
29. Accademia Princeps (1845)
35. Accademia di Scienze lettere ed Arti di Cori (1863)

-Permessi di accettare i Diplomi Accademici conferiti (1830-1846)

Υποφάκ. 47. 4 Δωρεά Βιβλιοθήκης Τυπάλδου (1878)

- Επιστολές (3) Τιμολέοντος Φιλήμονος προς Ελοϊσία Α. Βαλαωρίτη σχετικές με τη δωρεά της βιβλιοθήκης του πατέρα της Αιμίλιου Τυπάλδου στη Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων. [*Βλέπε και αρχείο Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, φάκελος 3.4 (1878), επιστολές Τιμολέοντος Φιλήμονος.*]
- Κατάλογος δωρηθέντων βιβλίων (5.188 τόμοι) και σχετική αλληλογραφία υπουργείου Εξωτερικών και ελληνικού υποπροξενείου στη Βενετία (1878). [Χειρόγραφο και φωτοτυπημένο αντίγραφο καταλόγου κ.λπ.]

Υποφάκ. 47. 5 Εκκλησία Αγίου Γεωργίου Βενετίας (1828-1853)

- Τετράδιο ταμείου της εκκλησίας (1828), αντίγραφα πιστοποιητικών γάμου Αριστοτέλη και Ελοϊσίας (1852) και βαπτίσεως της πρωτότοκης κόρης τους Μαρίας (1853), θεωρημένα από τον Επιτροπάρχη και Αρχηγό του Γένους, Αιμίλιο Τυπάλδο.

Υποφάκ. 47. 6 Λεύκωμα Μαρίας Τυπάλδου (το γένος Χάρτα)

- Δερματόδετο λεύκωμα (λείπει το οπισθόφυλλο) με εσωτερική χειρόγραφη ένδειξη της Όλγας Α. Βαλαωρίτη: “Album che appartene alla mia nonna Maria Carta de Tipaldo”. Στις εσωτερικές σελίδες του λευκώματος έχουν

γραφεί ή επικολληθεί διάφορες αφιερώσεις φιλικών προσώπων όπως των :
Α.Δ. Μιαούλη, Άνθιμου Μαζαράκη ιερέως, N. Tommaseo, Gio. Veludi, An-
tonio Angeloni Barbiani, Carlo, Annibale Pagani κ.ά.

Φάκελος 48 ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΟΙΚ. ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ, ΜΟΥΡΟΥΖΗ, ΤΥΠΑΛΔΟΥ

Φωτογραφίες και φωτογραφικές αναπαραγωγές προσωπογραφιών των:
Ιωάννη Χαρ. Βαλαωρίτη, Αριστοτέλη και Ξενοφώντα Ι. Βαλαωρίτη, Ελοϊσίας
Α. Βαλαωρίτη, Ιωάννη, Αιμιλίου, Ανδρέα και Όλγας Α. Βαλαωρίτη,
Κωνσταντίνου, Γεωργίου και Μαρίας Μουρούζη, διαφόρων φίλων των
οικογενειών Βαλαωρίτη και Τυπάλδου, μελών των οικογενειών Τυπάλδου και
Μουστοξύδη, της Ιονίου Βουλής, της νήσου Μαδουρής και του τάφου του
ποιητή καθώς και ορισμένων αταύτιστων προσώπων.

[Οι φωτογραφίες φυλάσσονται στο Φωτογραφικό Αρχείο του Ε.Λ.Ι.Α].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Αποδελτίωση βιβλίων αντιγραφής επιστολών Ι. Βαλαωρίτη, αρ 7-15

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Αναλυτική καταγραφή λυτών κτηματικών, οικονομικών και δικαστικών εγγράφων

Κουτιά 31-37 (φάκελοι 1-12), 1678-1808

Κουτί 38 (φάκελοι 1-54), 1860-1888

Κουτί 39 (φάκελοι 1-64), 1860-1888

Κουτί 40 (φάκελοι 1-54), 1878-1880

Κουτί 34 (φάκελοι 7-9), 1850-1874

Φάκελος 7 Δικόγραφα - αποδείξεις- κτηματικά - σύμμεικτα (1850-1863)

Φάκελος 8 Δικόγραφα - αποδείξεις - κτηματικά - σύμμεικτα (1864-1869)

Φάκελος 9 Δικόγραφα - αποδείξεις - κτηματικά σύμμεικτα (1870-1874)

Κουτί 35 (φάκελοι 10-11), 1875-1886

Φάκελος 10 Δικόγραφα - αποδείξεις - σύμμεικτα (1875-1879)

Φάκελος 11 Σύμμεικτα (1880-1886)

Κουτί 36 (φάκελος 11 συνέχεια), 1887-1899

Φάκελος 11 Σύμμεικτα (1887-1899)

Κουτί 37 (φάκελος 12), 1900-1928

Φάκελος 12 Σύμμεικτα (1900-1928)

Κουτί 31 (φάκελοι 1-2), 1678-1808

Κουτί 32 (φάκελοι 3-4), 1811-1829

Κουτί 33 (φάκελοι 5-6), 1830-1849

Κουτί 38 (φάκελοι 1-54)

Κουτί 39 (φάκελοι 1-64)

Κουτί 40 (φάκελοι 1-54)

⁰ Βιογραφικά σημειώματα για τα περισσότερα μέλη της οικογένειας δίνονται στην αρχή του αντίστοιχου προσωπικού αρχείου.

¹ Το βιβλίο αρ. 11* δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1, γιατί δεν βρισκόταν στη διάθεση της Ε.Γ.Κ. την περίοδο επεξεργασίας του υλικού της.